

ZÁPAS O DUŠI 136

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

JARO 2018
ROČNÍK 29

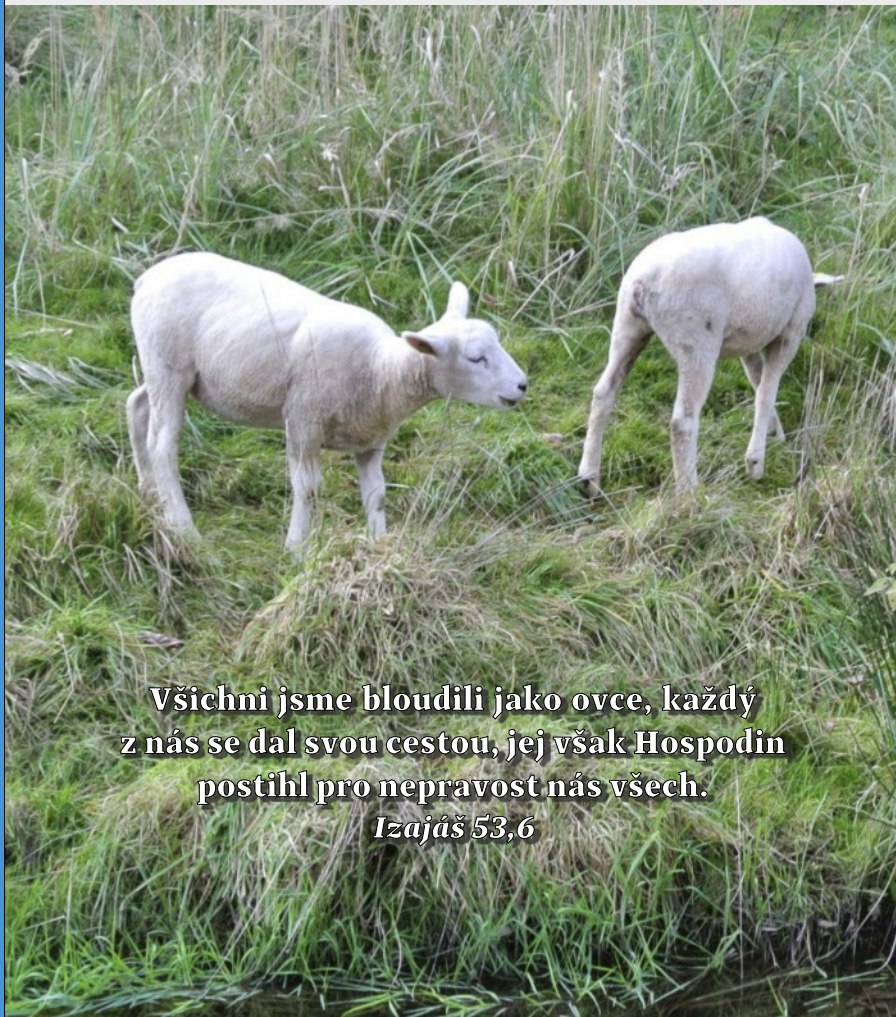
Sola Scriptura – Jedině Písmo

Solus Christus – Jedině Kristus

Sola Gratia – Jedině milostí

Sola Fide – Jedině vírou

Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva

**Všichni jsme bloudili jako ovce, každý
z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin
postihl pro nepravost nás všech.**

Izajáš 53,6

OBSAH

Velikonoční úvodník	3
Slovo kříže je mocí Boží	4
Nazývejme evangelium tím, čím je	9
Duchovní probuzení ve službě	13
Thomas Goodwin	19
Úloha církve ve světě	20
Otázky ze Zimní Konference 2018	27
Zkažený systém IV.	30
Znepokojivý odkaz Charlese Finneyho	32
Jednoduchá eschatologie	39
Šest způsobů, jak těžít ze čtení rodokmenů	45
Jak jsme hospodařili	47

ZÁPAS O DUŠI © vydává Spolek Reformace.cz,
Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012
Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal
Redakční rada: Daniel Adamovský, Rado-
van Hynek, Julie Petrecká, Klára Steiger, Pa-
vel Steiger, Iva Suchá, Jan Suchý
Číslo 136 vyšlo 15. 4. 2018.
Evidenční číslo MKČR: E 11180
Fotografie na titulní straně: redakce
Tiskne Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova
1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky
Vychází čtyřikrát do roka. NEPRODEJNÉ!
ISSN 1804-2880 (Print)
ISSN 2336-8330 (Online)

Zimní konference 2019

Konference Zápasu o duši
& Poutníkovy četby

JEDINĚ MILOSTÍ***Sola gratia***

Co je to milost

Marcus Denny

Zákon & milost

Jaroslav Kernal

Proč potřebujeme milost

Pavel Steiger

Nepodmíněné vyvolení

Aleš Novotný

Praktické důsledky milosti

Daniel Adamovský

Místo konání

Praha (přesné místo konání
konference bude upřesněno)

26. ledna 2019

Korespondenční adresa:

Spolek Reformace.cz

Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6

Telefon: (+420) 222 268 917

Email: zapasodusi@gmail.com

Dobrovolné příspěvky posílejte přílo-
ženou složenkou nebo převodem
z účtu.

Číslo účtu:

2600196560 / 2010 (ČR)

SK108330000002600196560 (SK)

HČJB vysílání v Rádiu 7

pondělí 23³⁰–23⁴⁵, středa 17¹⁵–17³⁰

(Pořad Psáno jest!)

VELIKONOČNÍ ÚVODNÍK

Jaroslav Kernal

Jedině Kristus zachraňuje. Jedině jeho milost přináší spasení a dává nové srdce, které skutečně věří. Jedině z milosti, jediné skrze víru a jediné samotný Kristus. Každý, kdo věří v Ježíše Krista, bude spasen. Vzpomeňte si na lotra, který byl ukřižován spolu s Ježíšem.

Nejprve se Pánu vysmíval spolu s tím druhým zločincem, ale potom byl Duchem Božím usvědčen ze své nevěry, ze své prázdnoty, ze své bídy a ze svého hříchu. Duch svatý mu otevřel oči, takže vyznal, že on sám stejně jako ten druhý zločinec je spravedlivě potrestán, zatímco Kristus nic zlého neudělal. A s důvěrou se obrací ke Kristu se slovy:

◆ *Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království. (Lk 23,42)*

To je vyznání víry v Krista, to je vložení všeho do Kristových rukou. Tento zločinec byl stejně jako Ježíš přibit na kříž. Nemohl ani pohnout rukou. Jenom za cenu veliké bolesti se mohl trochu nadzvednout na hřebem probitých nohou, aby se mohl aspoň maličko nadechnout a říci Kristu tato slova. Už nikdy neudělal žádný dobrý skutek. Už nikdy nemohl udělat nic pro Krista, protože pár chvil po jeho prosbě k Pánu se svět na tři hodiny zahalil do temnoty a po těch třech hodinách Ježíš zvolal, že je dokonáno. Potom zemřel. Za další tři hodiny vojáci zlomili tomu muži po Kristově pravici nohy železnou tyčí a on už se na nich nemohl vzepřít, aby se nadechl, takže se pár minut na to udusil.

A potom? Potom se setkal se svým Pánem, kterého před několika hodinami vyznal svými ústy a na něhož se spolehl ve svém srdci. To je spasení z milosti skrze víru v Ježíše Krista. To je jedinečný doklad spasení bez skutků, bez zásluh, bez jakékoliv možnosti lidské chlouby.

Ale takto nebyl zachráněn jenom lotr na kříži, takto jsou zachráněni všichni vyvolení v každé době. Nikdy nebyl nikdo, kdo by byl zachráněn jinak. Jsme na tom úplně stejně jako ten muž ukřižovaný spolu s Pánem. Kdyby nebylo Boží milosti, byli bychom v den soudu spravedlivě odsouzeni, stejně jako on byl spravedlivě odsouzen ještě za svého života. Jenom Boží milostí jsme byli přitaženi ke Kristu, jenom Boží milost nám darovala nové srdce, jenom z Boží milosti jsme spatřili svou vlastní bídu a neschopnost zachránit sebe sama, jenom z Boží milosti jsme uvěřili. Použili jsme dar víry, který nám Bůh daroval spolu s novým srdcem, a z Boží milosti jsme činili pokání ze své vzpoury proti Bohu, ze své nevěry jeho Slovu, ze svého rouhání proti jeho dobrotě a lásce. Jenom z milosti jsme spaseni skrze víru a jenom kvůli tomu, co Kristus udělal na kříži Golgoty.

◆ *Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. (Ko 2,13)*

Jen jemu za to patří sláva a chvála na věky věků.

SLOVO KŘÍŽE JE MOCÍ BOŽÍ (1K 1,17–18)

Jaroslav Kernal

Když mluvíme o kříži, mluvíme o nejstrašnější události lidských dějin, kdy lidstvo krutým způsobem zavraždilo Božího syna. Zároveň však mluvíme také o tom nejvzácnějším okamžiku v dějinách Božího lidu, protože na kříži Kristus zaplatil za hříchy svého lidu a vysvobodil nás z tohoto zlého věku. Proto křesťané často mluví o kříži. Nemají však na mysli samotný nástroj ukřižování, nýbrž smrt Božího syna a všechno, co je s tím spojené. Pavel napsal církvi do Korintu:

- ◆ *Kristus mě totiž neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium, ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu. Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží.*
(1K 1,17–18)

Nadřazenost evangelia (v. 17a)

Pavel byl zarmoucen tím, co se dělo v korintské církvi. Proto hned od začátku svého listu, doslova od prvních veršů, vede tuto církev na jediné místo, kde najde pomoc: ke Kristu, který je zjeven v evangeliu. Proto říká, že ho Kristus neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium. To neznamená, že Pavel nekřtil (viz v. 14 a 16), ale zdůrazňuje, že jeho posláním nebylo křtít, nýbrž kázat evangelium.

Ve skutečnosti není nikdo, koho by Kristus poslal jenom křtít. Dokonce ani ten, který byl nazván Křtitelem, se nezabýval pouze křtěním, ale volal lidi k po-

kání a na znamení toho, že činí pokání, se měli dát pokřtít. A když Ježíš po svém vzkříšení poslal učedníky do celého světa, přikázal jim:

- ◆ *Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.* (Mt 28,19–20)

Velké posláni obsahuje jenom jeden rozkaz: činit učedníky. Ostatní slovesa jsou přechodníky, které rozvíjejí a doplňují činění učedníků. Když jdete do celého světa, čiňte učedníky ze všech národů, získávejte učedníky, a když uvěří evangeliu, pokřtěte je ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého, vyučujte je všemu, co Pán přikázal, a vychovávejte je k tomu, aby podle toho jednali. Když to uděláte, oni zase půjdou dál, budou získávat učedníky, budou křtít a vyučovat atd. To je způsob, jak se rozšíří evangelium do celého světa a jak se dostalo i k nám. Jedině evangelium dělá z lidí učedníky.

Proto Pavel zdůrazňuje, že ho Kristus neposlal křtít, ale kázat evangelium. To byl způsob, jak se z Židů i pohanů v Korintě stali křesťané, jak se z nich stali učedníci. Když uslyšeli evangelium a uvěřili mu, byli pokřtěni. Učedníky z nich neudělal křest, nýbrž evangelium. Člověk se nestane křesťanem tím, že je pokřtěn, ani tím, že se narodí do křesťanské rodiny nebo že chodí do sboru či je členem křesťanské církve – nemůže se stát křesťanem

tím, že něco udělá; křesťanem se může stát jenom tak, že uslyší evangelium o spasení z milosti skrze víru v Ježíše Krista a uvěří mu. A to je dílo Boží. Duch svatý používá Boží slovo a dává lidem nové srdce, které je schopné i ochotné věřit v Krista. Bez této operace shůry je zpráva evangelia pro lidi jenom bláznovstvím, hloupostí. Proto také říká Ježíš Nikodémovi, že se musí nejprve narodit znovu, jinak nemůže spatřit Boží království (J 3,3). Jan vysvětluje, že ti, kdo se narodili znovu, jsou ti, kteří věří (J 1,12), a o těch platí, že:

◆ ... se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha. (J 1,13)

Jak se to stalo, že se narodili z Boha? Písmo to opakuje stále dokola – člověk slyší slovo pravdy, evangelium o svém spasení a uvěří mu. Proto musí mít evangelium prvenství, musí být nadřazené. Evangelium stojí nade vším ostatním, co bychom mohli nebo chtěli lidem říci. Proto si musíme připomínat důležitost evangelia, jeho prvotnost a nadřazenost nad jakoukoliv jinou náboženskou činností, aktivitou nebo řečí. Není jiný způsob, jak by lidé mohli být spaseni než skrze evangelium. Ale i když zachováme nadřazenost evangelia, může se nám stát, že ho zatemníme.

Jednoduchost evangelia (v. 17b)

Evangelium je jednoduchá zpráva o tom, co Bůh udělal v Kristu pro spasení hříšníků. V sedmáctém verši Pavel říká, že Kristus ho poslal kázat evangelium:

◆ ... ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu. (1K 1,17)

Poselství evangelia je jednoduché. Na cestě spasení není nic složitého. Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen. To je vše! To je celé. Takhle jednoduché to je. Člověk nemusí dělat složité náboženské úkony, nemusí se biflovat dlouhé poučky nebo složité teologické texty, nemusí chodit s popelem na hlavě, nemusí vykonat náboženskou pouť ani platit nějaké peníze – jediné co musí, je činit pokání, tedy litovat svých hříchů, své vzpoury proti Bohu a věřit evangeliu, tedy tomu, že Ježíš Kristus přišel, aby zachránil hříšníky.

Evangelium je Boží moc pro ty, kdo jsou zachraňováni, ale je šilenstvím pro ty, kdo jdou do záhuby. Bůh skrze Izajáše slíbil (Iz 35,8), že cesta spasení bude tak jednoduchá, že ani pošetilec, ani hlupák, dokonce ani ten nejhloupější na té cestě nezabloudí. Stačí jen věřit, nic víc. Není potřeba dodávat nic dalšího. Věřit v jednoduchou zprávu, která obsahuje historickou událost, že Bůh se stal člověkem, vzal na sebe hříchy svého lidu a na lidském těle potrestal hříchy. Tato událost je popsána a dosvědčena jednoduchými slovy:

◆ Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem, ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. (1K 15,3–4)

Zde je událost evangelia, tak zní slovo kříže – zpráva, kterou říkáme lidem. A připojujeme k ní jednoduchou výzvu:

◆ Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen. (Ř 10,9)

Tak zní celé evangelium. Nepotřebujeme vysokou školu, abychom pochopili tuto jednoduchou zprávu – nepotřebujeme vůbec žádnou školu! Proto je evangelium univerzální. Proto mohou věřit ženy stejně jako muži, staří i mladí, dospělí i děti. I malé dítě může pochopit zprávu evangelia, může v ní uvěřit, vyznat Krista a bude zachráněn.

Přesto hrozí nebezpečí, že Kristův kříž bude vyprázdněn a že pobude smyslu. To znamená, že Kristův kříž pobude své moci, svého účinku, bude zatemněn, bude zmařen. Jak se něco takového může stát?

Jakmile opustíme jednoduchou zprávu evangelia a začneme hledat moudrost slov, Kristův kříž bude zastíněn. Pokud chce někdo přesvědčit lidi svou moudrostí, odsouvá Kristův kříž a staví na jeho místo něco jiného – vlastní moudrost. Pavel není nepřitelem moudrosti, ale všechnu moudrost poměruje jediným měřítkem, a tím je Kristův kříž, Kristovo dílo na kříži, jeho ukřižování a zmrtvýchvstání se všemi jeho důsledky – jinými slovy evangelium. Evangelium je základ. Evangelium je nadřazené všemu. Proto může říci, že v Kristu:

◆ *... jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání. (Ko 2,3)*

Nepotřebujeme znát žádnou teologii, abychom rozuměli evangeliu. Nepotřebujeme používat cizí slova, abychom mohli vysvětlit evangelium. Nemusíme znát slova, jako je predestinace nebo eschatologie. Ale nutně potřebujeme rozumět tomu, co se stalo na kříži. Svátý Boží

syn se stal člověkem a na lidském těle na sebe vzal hříchy svého lidu a kvůli nim zakusil Boží hněv, byl potrestán za naše nepravosti. Izajáš o něm prorokoval:

◆ *On byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. (Iz 53,5)*

Izajášovo proroctví je vlastně evangelium – hovoří o Kristu a naplnilo se na kříži Golgoty. Pokud začneme přinášet lidem jinou moudrost než tuto jedinou, ztrácíme evangelium. Můžeme kázat o zdravém životním stylu – a lidé budou naslouchat, protože to je téma, které je oslovuje. Ale pokud nepřineseme Kristův kříž – jasně a srozumitelně, nebudou spaseni. Můžeme mluvit o sociálních problémech, o rodině nebo o výchově dětí a mnoho lidí bude osloveno, protože lidé nevědí, jak řešit problémy v manželství, jak vychovávat své děti, jak se vyrovnat se zjevnou sociální nespravedlností ve světě. Můžeme mluvit o tom, jaká jsou Boží řešení těchto věcí, ale pokud nezačneme u kříže, nepovede to ke spasení. Lidé možná budou žít lepší životy, ale půjdou slušně a vychovaně do věčného odsouzení v ohnivém jezeře. Bez Kristova kříže bude naše úsilí marné. Jenom evangelium zachraňuje, protože je to Boží moc ke spasení (Ř 1,16–17). Proto Pavel Korintánům ve druhé kapitole říká:

◆ *Nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. (1K 2,1–2)*

Kristus ukřižovaný – to bylo Pavlovo poselství církvím v Korintě nebo v Galácii, to bylo Pavlovo řešení na problémy církve v Galácii i v Korintě, a to je řešení i pro nás. Nehledáme lidskou moudrost, nehledáme složité věci a komplikovaná vysvětlení, ale musíme hledat Krista ukřižovaného.

Dvojsečnost evangelia (v. 18)

Evangelium je nadřazené všemu ostatnímu a je velmi jednoduché. Je možné ho také jednoduše vyprázdnit tím, že ho zkomplikujeme lidskou moudrostí a lidskými přídávky. Proto se chceme vyhnout moudrosti slov a přinést jednoduchou a prostou zvěst, že kdo věří v Krista, je spasen, ale kdo nevěří, už je odsouzen, protože neuvěřil v jediného Božího syna (J 3,18).

◆ *Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. (1K 1,18)*

Slovo o kříži

Pavel mluví o slovu kříže nebo o slovu o kříži. Jde o historickou událost, která přinesla spasení Božímu lidu – Kristovo ukřižování v době Piláta Pontského, jeho smrt a slavné vzkříšení o tři dny později. Ale aby na nás Duch svatý tyto věci aplikoval, museli jsme uslyšet evangelium – tedy slovo kříže. To slovo je mocí Boží. Za tím slovem stojí ona událost samotná, ale to slovo o kříži přináší spásu. Když jednoduše zvěstujeme evangelium, Duch svatý ho používá, přitahuje jím lidi ke Kristu, otevírá jim oči i srdce, aby v pravdě uviděli skutečnost, která stojí za slovy kříže, a tak zachraňuje muže, ženy i děti,

zachraňuje všechny, kteří činí pokání a věří v dokonané dílo Ježíše Krista.

Bláznovství pro hynoucí

Ale slovo evangelia je nepřijatelné pro ty, kdo jdou do zahynutí. Jeho jednoduchost pokořuje jejich pýchu, a proto ho odmítají. Kromě jednoduchosti je pobuřuje také obsah evangelia – slovo o kříži.

Pavel v textu mluví o tom, že je jim bláznovstvím. Přirozené lidské myslí nemůže evangelium dávat smysl. Přirozeného, tělesného, hříšného člověka uráží skutečnost, že někdo jiný musel zaplatit za jeho hříchy. Vždyť on si přece může za hříchy zaplatit sám. Kromě toho je ve svých očích dost dobrý na to, aby svými dobrými skutky vyvážil ty zlé, které ve svém životě napáchal. Jak by pro něj mohla být zpráva o smrti jiného člověka dobrou zprávou?

A navíc: podívejte se na ta fakta. Nějaký Žid se narodil v zapadlé vesničce, v Betlémě, působil na maličkém kusu země, nebyl to známý vojevůdce, panovník, filozof, vynálezce ani spisovatel. Aktivně působil nějaké tři roky a potom byl popraven. Měl jenom malou hrstku učedníků, protože většina ostatních ho opustila. Byl odsouzen vládnoucími Římany i svým vlastním národem k potupné a bolestivé smrti na kříži. Visel tam nahý, zbitý, zkrvavený, vyčerpaný, do hlavy se mu zabodávaly trny z koruny, kterou mu výsměšně udělali z trní vojáci. Náboženské špičky, vůdcové jeho vlastního národa, velekněží a zákoníci, stáli pod jeho křížem a vysmívali se mu. Potom umřel a byl pohřben.

Copak tohle dává nějaký smysl? Je to syrové, syrové, hloupé. Vždyť to vypadá naprosto absurdně a směšně. Jak by někdo mohl věřit takovým věcem? Jak by někdo mohl věřit, že tohle je cesta ke spasení člověka? Vždyť je to ubohé! – Ano, právě tak uvažuje nevěřící mysl zatvrzelá hříchem.

Lidé se staví na zadní a říkají, že evangelium je naprostá pitomost, které by oni – inteligentní, možná dokonce vzdělaní, ale také pyšní a zatvrzelí hříšníci, nikdy nemohli uvěřit. Copak tohle by mohlo někomu přinést záchranu?

A tak se lidé posmívají, klepou si na čelo, říkají, že nikdy nebudou věřit, že takovým nesmyslům snad ani nikdo věřit nemůže. Dělalí totéž, co zákoníci a farižeové pod Kristovým křížem. Kříž je pro ně pohoršením, bláznovstvím.

Jedině Bohu buď chvála za milost, kterou dává. Jedině Bohu buď chvála za to, že se slitovává nad hloupými hříšníky, jimiž jsme všichni byli a někteří jimi ještě jsou. Jedině Bohu buď chvála za to, že je tak dobrý a smiloval se nad námi, otevřel nám oči, abychom uviděli a uvěřili bláznovské zvěsti. Evangelium je bláznovstvím pro ty, kdo nevěří, ale:

Boží moc pro zachraňované

♦ *Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. (1K 1,18)*

Bůh nám otevřel oči a zazářil nám samotný Kristus, Kristus ukřížovaný. Najednou jsme viděli, že zemřel kvůli nám. Že jeho smrt nebyla hloupá náhoda, nebyla to justiční vražda ani to nebyl omyl – byl to plán, který Bůh připravil před stvořením

světa. Když se naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého syna narozeného z ženy a podrobeného zákonu, aby se stal smírnou obětí za nás, kteří věříme. Bůh nám otevřel oči a my jsme zakusili moc evangelia, moc Kristova kříže. Od té chvíle se na kříž díváme úplně jinak. Od té chvíle je nám kříž vzácný, protože na něm došlo k zaplacení našich hříchů. Tam jsme byli vykoupeni, tam jsme i my spolu s Kristem zemřeli hříchu i zákonu. Kříž je důvodem, proč nás Bůh nyní přijímá, proč už proti nám neplane jeho hněv, proč nebudeme odsouzeni společně se světem. Svým křížem nás Kristus vykoupil. Proto je pro nás kříž Boží mocí. Proto je tím nejvzácnějším, co máme.

Moc Kristova kříže je mocí ke spasení, k proměně, ke zbožnému životu, k přemáhání hříchu, k životu v pravdě, je to moc milovat druhé tak, jako si Kristus zamiloval nás. Není větší moci, než jakou nalezneme v slovu kříže. Toto jednoduché a prosté slovo evangelia má moc zachránit duši před ohnivým peklem, z pyšných hlupáků a Božích nepřátel dělá děti Boží. Jednoduché evangelium mění životy křesťanů a řeší problémy církve.

Evangelium je pokrm, kterým se mají sytit všichni křesťané. Je to mléko, kterým se sytí nově narozené děti Boží, ale zároveň je to také hutný pokrm, díky kterému rostou Boží děti ve svatosti a zralosti. Není a ani nemůže být hutnější pokrm, než je evangelium. Evangelium přináší světlo do našich životů, vede nás k tomu nedůležitějšímu – ke kříži. Učí nás pokoře a závislosti na Kristu.

Stále znovu potřebujeme slyšet evangelium, stále znovu si musíme připomínat Kristův kříž. Jestliže přestaneme, vrátí se náš starý (ne)přítel – pýcha. A s ní přijde zaslepenost, hloupost, tvrdost a každý další hřích, na který si jen vzpomenete.

Proto musíme jít ke kříži, proto si znovu a znovu potřebujeme připomínat, co Kristus udělal na kříži Golgoty. Proto při každém shromáždění lámeme chléb a pijeme víno. Je to fyzické zobrazení Kristova díla, které vykonal na kříži – položil svůj život za nás.

Proto voláme ty, kdo nevěří v Ježíše Krista, k tomu, aby odložili svou pýchu,

tvrdost, zlobu a zaslepenost a šli ke Kristu. A naléháme na ty, kteří věří, aby vytrvali ve víře a pokračovali ve svém křesťanském životě s pohledem upřeným na Ježíše. On vede naši víru od začátku až do konce (Žd 12,2).

Proto i vy pamatujte na jednoduchost evangelia, na jeho nadřazenost a prvenství a neustále si připomínejte moc Kristova kříže. V každé těžkosti, v každém soužení, v každé radosti i v každém potěšení je Kristův kříž Boží mocí pro nás, kteří věříme.

PRAVDA A MODLÁŘSTVÍ II.

NAZÝVEJME EVANGELIUM TÍM, ČÍM JE

David B. Garner

Tohle je v pořadí druhý článek ze série nazvané „Pravda a modlářství“.

Přečtěte si i první část s názvem „Já modly neuctívám“.

Odstupňované modlářství?

Modlářství nezná odstíny. Nedá se odstupňovat na nějaké úrovni a před žárlivým Bohem pro něj neexistuje žádná přijatelná omluva, ať už by mohla znít jakkoli rafinovaně. Nikdo není z modlářství vinen jen *tak trochu*, nikdo není vinen z *tak trochu* modlářství.

Stejně tak jako si nemůže ženatý muž jen tak nevinně zahrávat s jinými ženami, ve flirtování s cizím bohem nemůžeme hledat *žádný* stupeň přijatelnosti. Věrnost je buď naprosto bez poskvrny, anebo je to *nevěra*. Nikdo nikdy nebude moci stanout před tím jediným pravým Bohem a obhá-

jit své rozpolcené city, ošizenou vděčnost anebo duchovní synkretismus.

Biblické požadavky na opravdové uctívání jsou jasné, ryzí a neúprosné. A přesto jak rychle se naprosto logická a očividná výlučnost Písma dostává do mlhavého zmatku, pokud se necháme omámit lidskou vynalézavostí a důvtipem. Lidské srdce je bludným magnetem pro erudované výmluvy, hodnověrně znějící obhajoby a medově sladké lži. To, co je pravdivé, jasné a něco od nás vyžadující, se tak beznadějně ztrácí v labyrintu srdcem vytvořených zkomolenin, zkreslení, předpokladů a manipulace.

Zatímco biblická definice modloslužby je vskutku jednoduchá, praktické modlářství ve svých komplexních projevech jen dokazuje, jak vtíravou a pronikavou moc má klam. Jsme tak prostoupeni hříchem a přitahováni hříchem překroucenými pravdami, že v moři našich racionalizací a škatulek na míru ztrácíme kontakt s autoritou evangelia. Boží pravda tak nezářka končí pohřbena pod hromadou samolibého klamu a absolutní požadavky na důvěru v Boží slovo se v našich duších rozměňují do stále více zavrženíhodných odstínů.

Na místo jasné Boží pravdy nastupují vypekulované interpretační metody. „Bůh řekl“ se tak mění na „Opravdu to tak Bůh myslel?“ Moje srdce se tak katapultuje do černé díry lidské autonomie a volného pádu samospravedlivých teologických výmyslů. Bůh je Bůh, ale podle mých výhrad vůči Božímú slovu v podstatě funguji, jako bych byl Bohem já.

Lidská mysl velmi ochotně a s nadšením podléhá lsti, a jak stále a neochvějně tvrdí Písmo, lidský sebeklam nezná mezí (Gn 6,5). Ačkoli zhotovování jakýchkoli model je zjevně výrazem vzpoury, naše srdce, které má na modly přímo patent, tvrdohlavě ospravedlňuje své vybrané bohy a preferované formy uctívání. Zvrácené touhy našeho srdce jsou ohavné a zmatené, ale přesto katastrofálně přesvědčivé. Takováto vzpoura je jednak vrozená (Ř 5,12), ale také neomluvitelná (Ř 1,18–32).

„Nikdo není spravedlivý, není ani jeden“ (Ř 3,10). Jsi modloslužebník. Já jsem

modloslužebník. Naše modlářství nutně potřebuje z Ducha vycházející pokání a nové srdce.

Boží slovo, Boží protijed

Pouze Duchem daná pravda Božího slova může zachránit duši od její zamilovanosti do sebe samé a od utváření svých bůžků. S řezavou přesností Písmo odhaluje naše selhání a sděluje Boží pravdu. Duch Boží zjevuje naši vzpouru a zároveň potřebu pokání. Jeho slovo rovněž poskytuje jediné spolehlivé vodítko k uctívání a poslušnosti. Jak stojí ve Westminsterském vyznání víry 1.2, jediné Písmo je „... dáno Božím vdechnutím, aby bylo pravidlem pro víru a život“. Není žádné jiné legitimní místo, kam bychom se mohli uchýlit. Žádná jiná autorita totiž autoritě Písma nesaží ani po paty.

Jak už bylo zmíněno v minulém článku, v 1. Timoteovi 6 přichází apoštol Pavel s trojzubým apoštolským útokem proti modloslužbě. Ve svém protiútoky začíná Boží autoritou. Své argumenty staví kolem pravdy evangelia. Kristova životodárná slova, jak udává apoštolské učení, efektivně čelí smrtelným slovům klamu:

◆ *Jestliže někdo učí něco jiného a nedrží se zdravých slov našeho Pána Ježíše Krista a učení pravé zbožnosti, je nadutý, ničemu nerozumí a jen si libuje ve sporech a slovních potyčkách. Z toho vzniká závist, svár, urážky, podezřívání, ustavičné hádky lidí, kteří mají zvrácenou mysl a jsou zbaveni pravdy a zbožnost pokládají za prostředek k obohacení. Zbožnost, která se spokojí*

s tím, co má, je už sama velké bohatství. Nic jsme si totiž na svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím. Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby. Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. (1Tm 6,3–10)

Doktrína, ani tak moc ne...

Apoštol Pavel bez váhání pevně váže apoštolskou doktrínu přímo s učením Pána Ježíše. Zdravá slova pocházejí od Ježíše. On je tím měřítkem veškeré pravdy. On je autoritou vši pravdy. On je zdrojem vši pravdy. Apoštolské učení je učením Ježíšovým.

Abychom toto tvrzení uvedli v širším teologickém kontextu, všimněme si, že Ježíšova slova odrážejí jako ozvěna slova jeho Otce. Ježíš se modlí: „... neboť slova, která jsi mi svěřil, dal jsem jim a oni je přijali. Vpravdě poznali, že jsem od tebe vyšel, a uvěřili, že ty jsi mě poslal“ (J 17,8). Jelikož jde o slova jeho Otce v nebesích, vyžadují od nás Ježíšova slova naprostou poddanost a oddanost a také v nich máme mít zalíbení. Ježíšova slova vedou po správné cestě, protože on je ta cesta. Ježíšova slova jsou pravdivá, protože on je ta pravda. Ježíšova slova přinášejí život, protože on je ten život (J 14,6).

Těm, kteří tvrdí, že milují Ježíše, a přitom neprojevují sebemenší zájem o teologii, Pavel uštěďruje přísné varování. Mi-

lovat Ježíše znamená milovat pravdu. Jestliže milujeme Ježíše, nutí nás to milovat to, co on miluje, a milovat to, čím on je: tu pravdu, cestu a život. Nejde milovat ztělesněné Slovo, aniž bychom milovali jeho slova, ta, která prohlašovali apoštolové a která jsou pro nás zachována v Písmu. Pokud neprojevujeme zájem o pravdu, vlastně se nezajímáme o Ježíše. Nemít zájem o pravdu totiž znamená flirtovat s nevírou. V souvislosti s tím v rámci prvotní obrany proti modlářství Pavel trvá na tom, že máme evangelium nazývat tím, čím je – *Boží pravdou*.

Vlastně ještě dřív, než o tom napsal Timoteovi, spojil Pavel toto Bohem dané evangelium s tím nejostřejším pokáráním:

◆ *Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvrátíte k jinému evangeliu. Jiné evangelium ovšem není; jsou jen někteří lidé, kteří vás zneklidňují a chtějí evangelium Kristovo obrátit v pravý opak. Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěštovali, buďte proklet! (Ga 1,6–9)*

Opustit evangelium znamená opustit „toho, který vás povolal“. Doktrinální kompromis je tedy *osobní* vzpourou vůči Bohu.

Nebesa a zem se točí kolem pravdy evangelia. Vzhledem k tomu, jak obrovské věci jsou v sázce, není divu, že Pavel důrazně Timotea informuje, že nelze smlouvat o *té* pravdě evangelia, která je stále stejná a neměnná, která je tím „pokladem“, jehož je Pavel správcem před

tváří Boží a Kristovou. *Bůh* jednal právě tak, jak zaslíbil ve Starém zákoně. *Ježíš Kristus* vstal z mrtvých kvůli hříšníkům, právě tak, jak praví Písmo (1K 15,1–3).

Považujeme-li evangelium za pouhá lidská slova, pak nejenže míváme zvěst evangelia, ale také popíráme toho, jenž evangelium zjevuje: Boha samotného. Pavel nejprve chválil církve v Tesalonice za to, že přijala *Boží* zvěst: „Proto i my děkujeme Bohu neustále, že jste od nás přijali slovo Boží zvěsti ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží, jímž skutečně jest. Vždyť také projevuje svou sílu ve vás, kteří věříte“ (1Te 2,13).

Bůh jednal a *Bůh* promluvil. Je naprosto podstatné mít bezvýhradnou důvěru v jeho pravdu. Není věrnosti v uctívání tam, kde je omezená víra v Boží slovo. Nařeďená nebo jen částečná víra je výrazem čiré neposlušnosti. Je to víra *modlářská*.

Poklad a správcovství

Na rozdíl od běžné současné (a vesměs podbízávé!) rétoriky, nepramení Pavlova starostlivost ohledně pravdy a věrnosti z nejistoty. Apoštola Pavla nepohání žádný psychologický pocit neklidu, žádné ohrožení či výhrůžky, ani žádný zvrácený fetiš. Jeho smrtelně vážné životní odhodlání věrně kázat Boží pravdu začalo u *Boha samotného*!

Pavlovo povolání do apoštolského úřadu vzkříšeným Kristem definovalo vše, co kdy potom kázal a za co se kdy modlil. „Byl jsem ustanoven hlasatelem a apoštolem,“ tvrdí on sám (1Tm 2,7). Tím, že byl osobně doslova uchvácen

evangeliem, nezakládal si Pavel svou oddanost pravdě na nějakých vlastních existenciálních úvahách či sympatiích. On hlásal evangelium, protože ho k tomu přiměl *Bůh*: „[*Bůh*] zjevil své slovo v kázání, které mi bylo svěřeno z rozkazu našeho Spasitele Boha“ (Tt 1,3).

Pravda, která byla zjevena apoštolům (1Tm 1,11b; Tt 1,3; srov. 2K 4,1), jim byla svěřena, Pavel ji pak opatrně předává Timoteovi a Titovi a skrze ně pak budoucím věkům církve. Vzhledem k její nesmírné hodnotě jakožto zjevení Božího se od správce vyžaduje určitá bdělost a ostražitost: „To ti kladu na srdce, synu Timoteji, ve shodě s prorockými slovy, která byla o tobě pronesena, abys jimi povzbuzen bojoval dobrý boj“ (1Tm 1,18). Pro zachování pravdy stojí za to rozpoutat i válku, protože modloslužba je kosmická zrada.

Pavel na svého zástupce naléhá: „Opatruj to, co ti bylo svěřeno, Timoteji“ (1Tm 6,20). A pak zase: „Svěřený poklad chraň mocí Ducha svatého, který v nás přebývá“ (2Tm 1,14).

Ježíšova pravda podává informace a klade požadavky. Odřezává a narušuje. Potěšuje a burcuje. Povolává, usvědčuje a naléhá. Samolibé obírá o klid; konejší zoufalé a opuštěné; sytí hladové a ukájí žízeň těch, kdo jsou duchovně vyprahlí. Modláře *zachraňuje před* jeho modloslužbou. „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti“ (2Tm 3,16).

Oproti nezdravým slovům falešných učitelů (viz 2Tm 4,3) „zdravá slova“

Ježíšova od nás vyžadují, abychom se jim cele oddali (1Tm 6,3; Tt 2,1–10). Ježíšova autorita nezná soka. Jeho pravda je dokonalá a Ježíš nás volá k dokonalé důvěře a poslušnosti. Žádné Ježíšovo učení, ať už přímo od něj anebo skrze jeho apoštoly, nedovoluje lenost, odtažitost, výhrady nebo odklady. Ve třídě Mistra Učitele není nikomu dovoleno se hrbít.

Abychom věřili pravdě s takovou pevnou rozhodností, k tomu potřebujeme znát a milovat zdroj té pravdy. Pravda evangelia naléhá na srdce a nutí ho k životní poslušnosti Bohu evangelia. „Důvěřuj a poslouvej. Nemáš na vybranou!“ Když nazýváme evangelium tím, čím je – Boží pravdou, pak se srdce jak

kazatele, tak posluchače naladí na Krista evangelia. Když se takto chopíme evangelia, můžeme pak zažívat radost z toho, jak laskavě se nás chopí Bůh evangelia. Jasnost pochopení a moc, které potřebujeme pro boj s modlářstvím, mají počátek ve zjeveném evangeliu, slově Božím.

Ve službě Pánu Ježíši a s touhou ochránit církve od modloslužby docházíme spolu s Pavlem k tomuto bodu čísla jedna: *musíme nazývat evangelium tím, čím je – Boží pravdou.*

Teologický omyl musíme nazývat tím, čím je – nevěrou a vzpourou. Tomuto důležitému tématu se budeme věnovat v příštím článku.

Přeložila Kateřina Gjergji-Holzerová.

DUCHOVNÍ PROBUZENÍ VE SLUŽBĚ

Horatius Bonar

Obtížnost probuzení

Je daleko jednodušší o probuzení mluvit nebo psát než se do něho pustit. Je zapotřebí vymést tolik nepořádku, postavit se tolika samostatným zábránám, překonat tolik starých zvyků, utkat se s tolikou leností a lehkomyšlností, prolomit tolik rutiny ve službě a tolikrát přibíjet na kříž sami sebe i okolní svět.

Dá se o tom mluvit stejně, jako se Kristus vyjádřil o nečistém duchu, kterého učedníci nemohli vyhnat:

◆ *Takový duch nevyjde jinak než modlitbou a postem. (Mt 17,21).*

Přečtěme si úvahy služebníka ze sedmnáctého století, který poté, co si postěžu-

je na zlořády a neduhy jak svého života, tak své služby, rozhodne se zavést následující prostředky obnovy:

(1) V následování příkladu Krista a jeho apoštolů a pro dobra činění rozhodl jsem se každé ráno včasné vstávat.

(2) Rozhodl jsem se, že jakmile budu vzhůru, rozmyslím si, jakou práci, kdy a jak mám udělat; vložit se do toho srdcem; a dokonce za to sám sebe volat k zodpovědnosti, ba i plakat nad svými selháními.

(3) Chci strávit každý den dostatek času na modlitbách a také čtením, rozjímáním a duchovním cvičením: ráno, v poledne, večer a než jdu spát.

(4) Jednou v měsíci, buď na jeho konci, anebo v polovině, budu dodržovat den pokořování se za stav společnosti, za lid Páně a jeho bedný stav a za to, aby se rozmohlo dílo a lid Boží.

(5) Kromě toho budu věnovat jeden den svému vlastnímu osobnímu životu, budu bojovat proti duchovnímu zlu a za větší svatost svého srdce, anebo za to, abych zvládl nějaké zvláštní cvičení, jednou za půl roku.

(6) Jednou v týdnu strávím čtyři hodiny v ústraní přemítáním nad sebou samým a přímluvami za zvláštní případy týkající se jak mě, tak druhých.

(7) V sobotu, jak se bude blížit noc, obětují nějaký čas přípravě na den Páně.

(8) Jednou za rok v nejpříhodnější dobu strávím 6–7 dní v kuse tím, že se oddám cele a jedině duchovním záležitostem.

Potřeba probuzení v dnešní době

Takovýmto způsobem tedy služebník tehdejší doby nastartoval probuzení ve svém osobním životě i ve službě. Vezměme si z něho příklad. Jestliže on tehdy pociťoval silnou potřebu probuzení, my ho dnes potřebujeme ještě víc.

V pátém a šestém století povstali Gilda a Salvianus, aby zalarmovali a probudili k životu laxní církve a její formální službu. V šestnáctém století tento úkol připadl reformátorům. V sedmnáctém století to byl mezi jinými Richard Baxter, kdo sehrával důležitou roli svým burcováním proti mdlé a vlašné zbožnosti a probouzením

dřímajícího potenciálu ve svých spoluslužebnících. V osmnáctém století dal Bůh povstat několika vybraným a vznešeným mužům, aby probouzeli církve a prošlapávali cestu k vyšší a odvážnější realizaci povolání do služby. Ani v dnešní době nepotřebujeme podobný stimulující vliv o nic méně. Je velká poptávka po nějakém dalším Baxterovi, který by nás burcoval svým hlasem i příkladem. Když se člověk podívá, jak je stále ještě zemdlená, unylá, stagnující a neúčinná duchovní služba v naší zemi, je mu z toho jen smutno. Jak dlouho, ó Pane, jak dlouho ještě!

Infúze nového života do služby by měla být předmětem jednak přímočařejšího a zvláštního úsilí a jednak také společné a vroucí modlitby. Modlitby křesťanů by měly být více namířeny na studenty, kazatele a na služebníky křesťanské církve. To, co naše země potřebuje, je živoucí služba; a bez takové služby na sebe nenechají Boží soudy dlouho čekat. Potřebujeme muže, kteří budou investovat a vydají sami sebe až do vyčerpání, budou se namáhat a modlit a budou stát na stráži a plakat pro duše.

1) Jak dostal Myconius lekci

V životě Myconia, Lutherova přítele, se v podání Melchiora Adama stáváme svědky nádherného a poutavého vyprávění o událostech, které se nakonec ukázaly být důležitým bodem zlomu v jeho životním příběhu a vedly ho k tomu, že věnoval veškeré své úsilí Kristovým záležitostem. První noc poté, co vstoupil do kláštera s úmyslem stát se mnichem, měl sen: zdálo se mu, jako by procházel

sám širou pustinou. Najednou se tam objevil průvodce a vedl ho dál do velice krásného údolí zavlažovaného příjemným pramenem, ze kterého mu nebylo dovoleno okusit, a potom ho vedl ještě dál k mramorové fontáně s čistou a průzračnou vodou. Už si klekal, aby se napil, když před jeho očima najednou stojí Spasitel, z jehož ran tryská mohutný proud. V tom okamžiku ho průvodce vrhá do té fontány. Jeho ústa se dotýkají pryšticích ran a jak pije, voda mu sládne v ústech: Ó, už nikdy nebudu žíznit!

Hned jak se osvěžil, byl svým průvodcem odveden pryč, aby se poučil, jak velké věci má ještě vykonat pro toho ukřižovaného, z jehož vzácných ran vytéká živá voda do jeho duše. Přišel na rozlehlou rovinatou pláň, kde se ve větru vlnilo obilí. Jeho průvodce mu nařídil žnout. On se hájil, že je k této práci naprosto nezpůsobilý. Dostal odpověď: „Co neumíš, to se naučíš.“ Pak šli blíž a najednou bylo vidět osamělého žence, jak se namáhá se svým srpem s takovou nadpřirozenou vervou, jako by byl odhodlán sežnout celé to pole sám. Průvodce Myconiovi poručil, aby se k tomu ženci přidal, sám popadl srp a ukázal mu, jak postupovat.

Potom ho průvodce opět vedl k pahorku. Myconius přehlížel tu širou planinu pod sebou a udiveně se ptal, jak dlouho jen bude trvat, než se sklídí takové pole s tak málo dělníky. „Poslední srp musí zaseknout, než přijde zima,“ odpověděl průvodce. „Pokračuj se vši svou silou. Pán žně už brzy pošle více ženců.“ Myconius už byl tou dřinou znaven a na chvíli si od-

počinul. Opět se mu po boku ocitl Ten ukřižovaný, zdál se být sedřený a sešlý. Průvodce vložil na Myconia ruce a pronesl: „Musíš být jako on.“

Při těchto slovech se Myconius ze sna probudil. Ale probudil se přitom do života horlivého nadšení a lásky. Našel Spasitele své vlastní duše, vyšel a kázal o něm ostatním. Zaujal místo po boku toho vznešeného žence, Martina Luthera. Byl poháněn jeho příkladem a namáhal se na tom širém poli spolu s ním, dokud z každé strany nepovstali noví dělníci a všechno nebylo sklizeno, než přišla zima. Z toho pro nás plyne ponaučení: napřáhněte své srpy. Pole se bělají ke sklizni a jsou velmi rozsáhlá; dělníků je málo, ale už je tu pár od daných, kteří se společně mají k dílu. V jiných dobách už jsme viděli muže jako Whitefielda a Hilla vynakládat ohromné úsilí, jako by to celé pole měli sklídit sami. Přidejme se k těmto mužům a Pán sklizně nás nenechá dít samotné.

2) Práce na Velké sklizni

„Kdy se míníš zastavit?“ zeptal se jednou Rowlanda Hilla jeden z jeho přátel. „Až to všechno sklídíme,“ zněla pohotová odpověď. Naše odpověď je stejná. Pole jsou rozsáhlá, obilí zlatné, sklizeň je za dveřmi; a skrze milost jí půjdeme vstříc se svými srpy a neodpočineme, dokud neulehneme tam, kam nás sám Beránek zavede, u zdroje živých vod, kde Bůh setře pot z našeho unaveného čela a osuší všechny slzy na zemi z našich plačících očí. Někteří z nás jsou mladí a v plné síle: možná nás díky Boží prozřetelnosti čeká ještě mnoho dní. Kéž jsou to dny naplněné usilovnou,

nepřetržitou, vytrvalou a ano, dá-li Bůh požehnání, úspěšnou prací. Budeme se namáhat, dokud neklesneme vyčerpáním a nebudeme uloženi k odpočinku.

Kázání obětem moru

Vincent, nonkonformistický služebník, ve svém malém pojednání o velké morové epidemii a o požáru v Londýně (1666), nazvaném „Hrozný hlas Boží ve městě“ („God’s Terrible Voice in the City“), popisuje, jakým způsobem se věrní služebníci, kteří tam zůstali uprostřed nebezpečí, zhostili své závažné a slavné povinnosti vůči umírajícímu obyvatelstvu a jak jim k smrti vyděšené zástupy s dech beroucí dychtivostí visely na rtech, aby se nakojily doušky spásy dříve, než je tolik obávaná nákaza smete do hrobu. Dveře kostelů se rozletěly dokořán, ale kazatelny zůstaly zticha, neboť nebyl, kdo by zastal práci kazatelů; ti, co byli najatí za peníze, utekli před morovou hrozbou (J 10,12–13).

A právě tehdy ze svých úkrytů vystoupila skupina věrných pronásledovaných, aby zaplnili opuštěné kazatelny. Právě tehdy povstali uprostřed umírajících a mrtvých, aby vyhlášovali věčný život lidem, kteří očekávali svou smrt ze dne na den. Tito služebníci kázali vhod i nevhod. Bylo jedno, zda byl všední den či neděle. Hodina mohla být kanonická i nekanonická, na tom nesešlo; nezakládali si na úhledných bodech církevní pravidelnosti či nepravidelnosti; pozvedli své hlasy jako trumpety a nikoho a nic nešetřili. Každé kázání mohlo být jejich poslední. Kolem nich zely otevřené hroby; život se zdál vi-

set ne na vlásku, ale na vlásceku; smrt byla více na dosah než kdy jindy, věčnost vystoupila do popředí v celé své ohromné skutečnosti; každá duše se stala vzácnou; už nebylo radno mrhat příležitostmi; každá hodina v sobě skrývala hodnotu přesahující bohatství všech králů; svět teď byl jen stínem, který se mihne a zmizí, a dny člověka na zemi byly zkráceny z šesti tisíc let bez dvou na jeden okamžik!

Ó jaká to byla kázání! Žádné uhlazené věty, žádné naučené argumenty, žádné vydřené odstavce nekality jejich naléhavý apel, ani slovo nezatežovaly tak, že by se stávalo nesrozumitelným. Žádný strach z lidí, žádná touha po uznání či popularitě, žádná přepečlivá snaha vyhnout se silným výrazům nebo způsobům vyjádření, žádný strach z rozruchu anebo z nadšení jim nebránil v tom, aby vylévaly všechnu vroucí vášeň ze svých srdcí, která překypovala nevýslovnou něžností k umírajícím duším.

„Odvěky,“ tvrdí Vincent, „jako by stál v hlavě kazatelny se svou obrovskou kosou a svým chraplavým hlasem říkal, ‚Pracujte, dokud se ještě říká dnes: této noci vás přijdu sežnout.‘ Ponurá smrt jako by stála vedle kazatelny se svým ostrým šípem a říkala: ‚Vystřel Boží šípy a já vystřelím svůj.‘ U paty kazatelny jako by zel otevřený hrob vystlaný prachem a říkal:

*„Jen hlasitěji zaplač, k Bohu ba i k lidem,
tvá důvěra spěj k naplnění;*

*Tady musíš ulehnout, ústa zamčít k lidem,
do prachu, kde dechu není.‘*

Služebníci byli nyní probouzeni a povolávání, aby brali vážně svou práci

a sloužili s horlivostí, aby kázali na pokraji a na hraně propasti, do které se kácely celé tisíce. Kostely, kde tito služebníci působili, byly tak narvány lidmi, že se kazatelé pro ten nával mnohdy ani nemohli dostat ke dveřím od kazatelny a museli k nim přelézat přes řady lavic; a ty tváře, co byly k vidění ve shromáždění, se předtím v Londýně viděly jen málokdy; tak dychtivé pohledy, tak nastražené uši, tak hltavá pozornost, jako by každé slovo, které utrousila kazatelova ústa, bylo k snědku.

Takto se kázalo a takto se poslouchalo v těch dobách hrůzy a smrti. Lidé to brali vážně, jak v mluvení, tak v naslouchání. Chyběl odtažitý chlad, lenošná zemdlenost i nastudované řečnictví. Vpravdě kázali jako umírající lidé umírajícím lidem. Otázkou ale zůstává: Mělo by to vůbec být jinak? Smí být vůbec někdy v kázání méně zapálení anebo méně dychtivosti v naslouchání než tehdy? Vždyť život byl jen o malinko kratší, nic víc. Smrt a záležitosti kolem ní jsou stále stejné. Věčnost je stále stejná. Duše je stále stejná. Ve hře byl tehdy navíc jen jeden malinký detail, který je ne vždy přítomný v takovém rozsahu; rapidně se zkrátila délka života. A to byl jediný rozdíl.

Nevíra oslabuje naše svědectví

Proč by tedy naše kázání mělo být méně zapálené, náš apel méně láskyplný a naše neodbytnost méně naléhavá? Jsme jen o pár kroků dále od břehu věčnosti; toť vše.

Otázka času by dnes možná mohla mít trochu větší váhu než tehdy, ale opravdu jenom trochu. Ty věčné záležitosti kolem času jsou přece pořád stejně důležité a stejně neměnné. Rozdíl bude zajisté jen v naší nevěře!

Je to právě nevíra, která způsobuje, že služebníci jsou ve svém kázání tak studení, tak líní v navštěvování a tak laxní a nedbalí vůči svým svatým povinnostem. Je to nevíra, která vhání do života chlad a sužuje srdce. Je to nevíra, pro kterou služebníci nakládají s věčnými skutečnostmi s takovou neúctou. Je to nevíra, pro kterou tak lehkovážným krokem stoupají vzhůru „k tomu hroznému a vznešenému místu – ke kazatelně“, aby se smrtelnými bytostmi probírali otázky nebe a pekla.

Zde je jedna z výzev Richarda Baxtera:

Přivádí mě k údivu, že když se mluví o tak vážných věcech, jak jen se lidé ve shromáždění mohou udržet, aby neplakali? Nebo spíš jak jen mohou vydržet v klidu, než se odeberou k někomu, kdo jim poslouží, a oni se dozvědí, co mají dělat? Ó kdyby tak nebe a peklo už nemělo mít na člověka vliv! Ó kdyby věčnost už neměla na člověka působit! Ach, jak to jen můžete snést, když jste sami a přemýšlíte o tom, co to znamená žít ve věčné radosti anebo ve věčných mukách! Divím se, že vás podobné myšlenky nevytrhnou ze spánku; a že vám nepřijdou na mysl, když jste zaměstnáni svou prací! Divím se, jak skoro vůbec můžete dělat cokoli jiného; kde se ve vaší mysli bere klid; jak můžete jíst ne-

bo pít nebo odpočívat, dokud nezíská-
te aspoň nějaký důvod věčné útěchy!

Je to vůbec člověk anebo je to mrt-
vola, když zůstává absolutně nedot-
čen záležitostmi takové důležitosti?
Jestliže je mu bližší spánek než třese-
ní, když slyší, jak musí stanout před
Božím soudem? Je to člověk anebo
hrouda hlíny, když může vstávat
a uléhat, aniž by byl hluboce pohnut
ohledně svého stavu na věčnosti?
Když se může klidně starat o své svět-
ské podnikání a nic si nedělá z tak
ohromného počínu, jakým je spasení
či zatracení; a tím spíš, pokud ví, že je
to za dveřmi? Skutečně, pánové, když
jen pomyslím, jak závažná je celá věc,
divím se, že ti nejlepší z Božích sva-
tých na zemi nejsou, jde-li o tak zá-
važné věci, ještě lepší a nedělají ještě
více. Divím se těm, které svět považuje
za svatější, než by měl, a pohrdá jimi
kvůli tomu, že dělají mnoho povyku
pro nic, že dokáží tak snadno odložit
Krista a svou vlastní duši. Divím se, že
raději nevylévají svou duši ve vše-
kých přímluvných modlitbách; že
vztah s Bohem neberou vážněji; že ve
svých myšlenkách nejsou důkladně-
jší v přípravě na vyúčtování. Udivuje
mě, že nejsou ve svých životech sto-
krát přísnější a pracovitější a neúnav-
nější ve svém úsilí dosáhnout koruny.

A co se týče mě, stydím se za své
otupělé a lhostejné srdce a za těžko-
pádny a neužitečný průběh svého ži-
vota. Pán ví, že se stydím za každé svo-
je kázání, když pomyslím, o čem jsem

mluvil a kdo mě poslal a že přitom jde
o mnoho – zda lidé budou spaseni ne-
bo zatraceni. Téměř se třesu, aby mě
Bůh nesoudil jako toho, který znevažuje
jeho pravdy a nedostatečně si cení
lidských duší, a abych i ve svém nej-
lepším kázání nebyl vinen jejich krví.
Soudím, že ve věcech tak rozsáhlých
následků bychom neměli k lidem pro-
mluvit ani slovo, bez toho aniž bychom
prolévali slzy, anebo aniž by v tom ne-
byla největší možná vážnost a upřím-
nost, jaké jsme schopni. Bylo by tomu
tak, kdybychom se tolik neprovinili
hříchem, který sami odsuzujeme.

My to vlastně nebereme vážně ani
s kázáním, ani s nasloucháním. Kdy-
by tomu bylo jinak, mohli bychom
snad být tak chladní, tak neochotní
modlit se, tak nedůslední, lenošní,
světští, tak nepodobní lidem, jejichž
celý svět se točí kolem věčnosti? Mu-
síme to brát vážněji, pokud chceme
získat lidské duše. Musíme to brát
vážněji, pokud chceme jít ve šlépějích
svého milovaného Pána či pokud
chceme naplnit své sliby, které nás za-
vazují. Musíme to brát vážněji, pokud
chceme být méně pokrytečtí.

Musíme to brát vážněji, pokud
chceme svůj běh dokončit s radostí
a být korunováni při příchodu naše-
ho Mistra. Musíme pracovat, dokud
je den; přijde noc, kdy už nikdo ne-
bude moci pracovat.

Přeložila

Kateřina Gjergji-Holzerová.

THOMAS GOODWIN (1600–1680)

Erroll Hulse

Jeho zbožní rodiče mu zajistili to nejlepší klasické vzdělání dostupné v dané oblasti, takže na Kristovu kolej v Cambridgi nastoupil ještě dříve, než mu bylo třináct. V té době byla celá Cambridge pod vlivem mocné služby Williama Perkinse. Když se Goodwin ohlížel zpět na své tehdejší zkušenosti, prohlašoval o sobě, že ačkoli přistupoval k Večeři Páně a choval se nábožensky, byl zároveň zákonický, pokud jde o duchovní záležitosti, a neobrácený.

Ve dvaceti letech zakusil hluboké usvědčení z hříchu při kázání o Ježíšově pláči nad Jeruzalémem (Lk 19,41–42). Svědčil, že Duch svatý změnil jeho zaměření – přestal se dívat na sebe sama a začal hledět ke Kristu. To ukončilo jeho sedmileté otroctví. Jeho osobní bolestivá zkušenost usvědčení přispěla k tomu, že se z něho stal nesmírně užitečný kazatel, zvláště ve věcech obrácení hříšníků a vedení hledajících lidí.

Po svém obrácení se Goodwin spojil s puritánským hnutím a v pravý čas nahradil Richarda Sibbese na místě mistra koleje sv. Kateřiny v Cambridgi. V té době se vystupňovalo pronásledování, a tak na svůj post v roce 1634 rezignoval. Víme, že se Goodwin na nějaký čas usadil v Amsterdamu, kde měl společenství s Nyem, Burroughsem, Bridgem a Sympsonem. Tito muži, které řadíme spíše k nezávislým než k presbyteriánům, byli později, během Westminsterského sněmu, známí jako „disidentští bratři“. Na sněmu byl Nye

mocným řečníkem, Burroughs ostrým diskutérem, Bridge přesvědčivým obhájcem, ale skutečnou silou jejich skupinky byl Goodwin. Goodwin byl tak vlídný a laskavý, že si ho vážili i lidé, kteří s ním nejvíce nesouhlasili. Byl si velmi blízký s Oliverem Cromwellem a sloužil mu na smrtelné posteli.

V roce 1649 byl Goodwin ustanoven představeným Magdaleniny koleje v Oxfordu. Nesmírně rád pomáhal mladým mužům při přípravě na službu a přiznával, že vzhledem k nucenému opuštění Cambridge v temných dobách už neočekával, že by kdy mohl znovu zastávat podobné postavení. S obnovením monarchie se změnila i politická situace a v roce 1660 se Goodwin přestěhoval do Londýna, kde vytrvale sloužil dokonce i během roku 1665, kdy zde vypukl mor. Následujícího léta při velkém londýnském požáru přišel o polovinu své knihovny, jež skončila v plamenech. Právě při této příležitosti napsal nádhernou knihu s názvem *Patience and its perfect work under sudden and sore trials (Trpělivost a její dokonalé dílo v náhlých a těžkých zkouškách)*.

Tón Goodwinových spisů je, podobně jako jeho kázání, založen především na zkušenosti. Psal tak, jak věci cítil. Z jeho děl bývá široce doporučován jeho experimentální výklad nazvaný *The Return of Prayers (Návrat modliteb)*.

Erroll Hulse, Kdo jsou puritáni a co učí, vydala Poutníková četba v r. 2017.

ÚLOHA CÍRKVE VE SVĚTĚ

Pavel Steiger

Když jsem byl radou časopisu „Zápas o duši“ a vydavatelstvím „Poutníková četba“ pověřen, abych si připravil na konferenci přednášku: „Úloha církve ve světě“, okamžitě mi na mysl přišel starozákonní prorok Izajáš:

◆ *Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných činech. (Iz 43,21)*

Proč jsem si nevzpomněl nejprve na knihu Skutků, na den letnic, na první den církve, kdy sestoupil od Boha Duch svatý, aby si v každém pokolení přitahoval svůj nově stvořený lid? Asi proto, že moje loňská přednáška „Vylučnost Krista ve vztahu k Písmu“ z části pojednávala o starozákonním slibu Krista a o novozákonním naplnění tohoto slibu jeho narozením v těle a ukřižováním. Obdobně, než přejdeme k úloze církve ve světě, zaměříme se na starozákonní slib církve a na její novozákonní stvoření.

I. Starozákonní slib církve

Abychom správně pochopili úlohu církve ve světě, musíme nejprve pochopit definici církve, tj. kdo do ní patří. Církve je zbudována duchovními stavebními kameny. Těmi kameny jsou z Ducha Božího nově narození Židé a pohané, jsou to Kristovy údy, jsou jeho tělem, chrámem, ve kterém přebývá Duch Boží.

Ačkoli zůstávala církev během celé starozákonní doby tajemstvím, Starý zákon

ji často předpovídá a typizuje ve fyzických předobrazech. Starozákonní proroci nerozuměli všemu, co jim Duch Boží vnukl. Církev viděli jen v zastřených předobrazech. Jak jsem již řekl: Moje první myšlenka na zadané téma byla:

◆ *Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných činech. (Iz 43,21)*

Podívejme se blíže na souvislosti, ve kterých Hospodin nadekretoval tento nezvratný slib církve. Prostudujme oddíl Izajáše 43,19–26 ve třech úrovních:

1. Boží plán stvoření církve (Iz 43,19–21)

◆ *Hle, činím něco docela nového a už to raší [církev, ekklésia, tzn. hlasité svolání jeho lidu, to byl Boží cíl již od Adamova pádu]. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu [Kristus je ta cesta v duchovní poušti světa], pustou krajinou řeky [kdo se napije Krista, nebude žíznit navěky, Kristus je pramen k obmytí hříchů]. Čest mi vzdá zvěř pole, šakalové i pštrosi; obdařil jsem poušť vodou a pustou krajinu řekami [Kristem a jeho evangeliem], abych napojil [sebou] svůj vyvolený lid. Lid, jež jsem vytvořil pro sebe, ten bude vyprávět o mých chvályhodných činech. [Kdo tvoří, je nutně aktivní, kdo je tvořen, je nutně pasivní.] (Iz 43,19–21)*

Izajáš nemohl svému proctví rozumět do takové hloubky, jako mu rozumíme

my dnes, na této straně kříže. Toto tajemství mu nemohl vyložit ani Ježíš, ani apoštolové jako nám, protože Izajáš neměl po ruce ani Krista, ani apoštoly, ani psaný Nový zákon, jenž interpretuje starozákonní prorocství. Izajáš věděl jen tolik, kolik mu Bůh odhalil.

2. Nikdo Boha nehledá ani nevzývá (Iz 43,22–24)

◆ *Nebyl jsem to já, koho jsi vzýval, Jáko-be, kvůli mně ses neobtěžoval, Izraeli! Svě jehňátko v oběť zápalnou jsi pro mne nepřivedl, nectil jsi mě svými oběťmi hody... (Iz 43,22–23a)*

Nikdo ve svém adamovském, padlém, přirozeném stavu Boha nevzývá. Naopak, vzývá cokoli a kohokoli kromě Boha, včetně těch (a mezi ně jsme kdysi patřili i my), kterým Bůh ze své bezpodmínečné milosti obřeže srdce, které si stvoří, aby vyprávěli o jeho chvályhodných činech, o spasení skrze ukřížování jeho Syna. Dále,

◆ *Vonné koření jsi mi za stříbro nenakoupil [Jákobe, Izraeli], tukem svých obětí jsi mě neobčerstvil. Jenom svými hříchy chtěls mě nutit k službě, svými nepravostmi jsi mě obtěžoval.“ (Iz 43,23b–24)*

Přirozený člověk, pohan i etnický Žid, hledá a chce jen takového boha, kterého by svým hříchem a rozmarem nutil, aby mu sloužil. Všichni v tomto sále jsme na tom byli stejně, dokud nás nebeský Otec k sobě nepřitáhl.

3. Bůh bezpodmínečně tvoří církev z hříšníků (Iz 43,25–26)

Pokračující verše 25–26 popisují, jakým způsobem se Bůh sklonil k zatvrzelému

Jákovovu potomstvu, k nám, vyvoleným Židům i pohanům, ke své církvi. Není znám větší Boží chvályhodný čin, než to, co je řečeno v následujících dvou Izajášových verších:

◆ *Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomeň. Připomeň mi to, můžeme se spolu soudit, sám si spočítej, pro co bys mohl být ospravedlněn. (Iz 43,25–26)*

My, na této straně kříže již víme to, co nebylo plně odhaleno Izajášovi. Ten nejchvályhodnější Boží čin, o kterém má církev vypravovat, byl, že svoje zaslíbené Abrahamovo, Izákovo a Jákovovo potomstvo, svoji církev vykoupil svou smrtí na kříži, zachránil před Božím hněvem a bezpodmínečně spasil. Jeho vyvolený lid se nemohl prokázat ani jedním bohu-libým, záslužným skutkem, pro který by měl být omilostněn.

II. Církev je Abrahamovým, Izákovým a Jákovým potomstvem

Nyní můžete namítat, že Jákovova neposlušnost a odmítání Boha se přece vztahuje na Jákoba, na národní Izrael, ale ne na nás! Nic nemůže být dále od pravdy. My, církev, všichni v Kristu, jsme tím pravým Abrahamovým, Izákovým a Jákovým potomstvem, které bylo dávno předpovězeno Starým zákonem. Starý zákon nám naše Abrahamovské, Izákovské a Jákovovské synovství srozumitelně potvrzuje:

1. Abraham je otec všech spasených

◆ *Nebudeš se už nazývat Abram; tvé jméno bude Abraham. Určil jsem tě za otce hlučícího davu pronárodů. Převelice*

tě rozplodím a učiním z tebe **pronárodů**, i králové z tebe vzejdou. Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž **smlouvou věčnou**, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu. (Gn 17,5–7)

Abraham je tedy (v duchovním smyslu) otec konkrétního, spaseného potomstva ze všech pronárodů, tedy i z nás Čechů!

2. Izák je otec všech spasených

◆ Bůh však Abrahamovi řekl: „Netrap se pro chlapce a pro tu otrokyni [Izmaela a Hagar]; poslechni Sáru ve všem, co ti říká, neboť **tvé potomstvo bude povoláno z Izáka**. (Gn 21,12)

Izák je tedy také (v duchovním smyslu) otec konkrétního spaseného potomstva!

3. Jákob (jemuž Bůh dal nové jméno Izrael) je otec všech spasených

◆ Dám vzejít z Jákoba potomstvu a z Judy tomu, kdo dědičně obsadí mé hory. Obsadí je **moji vyvolení**, budou tam přebývat moji služebníci. (Iz 65,9)

Jákob je tedy (v duchovním smyslu) otec konkrétního spaseného potomstva! Nadto z Judy, z kterého pocházel Pán Ježíš Kristus, ten pravý potomek, vzejde vyvolené potomstvo, které obsadí Boží hory, tzn. Boží království. Další starozákonní verš to potvrzuje:

◆ Avšak Hospodin přilnul jenom k tvým otcům [k Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi], zamiloval si je a **vyvolil jejich potomstvo, vás, ze všech národů** [tzn. nejen z Židů] jak tomu je dodnes. (Dt 10,15).

Kdo je tím Abrahamovým, Izákovým a Jákobovým potomstvem?

◆ Ne že by slovo Boží selhalo. Vždyť ne všichni, kteří jsou z Izraele, jsou Izrael [ten Boží, pravý, duchovní, zaslíbený, vyvolený], ani nejsou všichni dětmi Abrahamovými jen proto, že jsou jeho potomci [že mají jeho DNA], nýbrž, z Izáka bude povoláno tvé potomstvo, to jest: **dětmi Božími nejsou tělesné děti, nýbrž za potomky se považují děti zaslíbené**. (Ř 9,6–8)

Abrahamovými, Izákovými a Jákobovými skutečnými duchovními dětmi tedy nejsou ti, kdo jsou nositeli jejich tělesné genetiky; jejich skutečnými duchovními dětmi, jejich potomstvem jsou ti, které Bůh před založením světa zaslíbil, ti, kteří mají jejich víru, a to je církev z Židů a pohanů. To jsme my!

4. Církev je Izrael Boží

Novozákonní církev, Kristovo tělo, je skutečné, zaslíbené potomstvo Abrahama, Izáka a Jákoba (přejmenovaného na Izrael)! Proto Písmo všechny, kdo jsou v Kristu, nazývá na této straně kříže mimo jiné Izraelem Božím:

◆ **Neboť nezáleží na obřezanosti ani neobřezanosti, nýbrž jen na novém stvoření**. A všem, kdo se budou řídit tímto pravidlem, **Izraeli Božímu** [tj. církvi], pokoj a slitování. (Ga 6,15–16)

Izrael Boží jsou všichni, Židé i pohané, kterým nezáleží na obřízce těla, na čemkoli tělesném, tj. na etnickém původu, na náboženské tradici, na skutcích atd., ale pouze na novém stvoření, tzn. na obřízce srdce Duchem svatým. Dále všechny, kdo jsou v Kristu, Písmo, vdechnuté Duchem svatým, nazývá společenstvím Izraele:

- ◆ *Pamatujte proto vy, kteří jste svým původem pohané a kterým ti, kdo jsou obřezaní na těle a lidskou rukou, říkají neobřezanci, že jste v té době [před znovuzrozením z Ducha] opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě. Ale v Kristu Ježíši jste se nyní vy, kdysi vzdálení, stali blízkými pro Kristovu prolitou krev. (Ef 2,11–13)*

Ten, kdo je odloučen od společenství Izraele, je bez Krista a nemá účast na Božích smlouvách, je bez naděje a bez Boha. Mít Krista tedy znamená patřit do společenství Izraele Božího.

III. Úlohy církve ve světě

Teprve nyní, když jsme si již částečně osvojili zrození církve, se můžeme zaměřit jen na několik nejdůležitějších úkolů církve.

1. Milovat a poslouchat Krista (Ko 3,1–11)

Církev by nikdy nebyla schopna vyprávět umírajícímu světu, té duchovní poušti, o vykoupení skrze Kristův kříž, kdyby nemilovala Boha! Nejdůležitější přikázání, které je všezahrnující, je každému, kdo je v Kristu, dobře známo:

- ◆ *On [Ježíš] mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe“. (Lk 10,27)*

Nikdo, naprosto nikdo, není schopen milovat Boha a bližního jako sebe sama. Nicméně Bůh po nás požaduje absolutní

lásku. Naše láska ale nevězí v našem zoufale bezmocném těle, které není způsobilé dokonale milovat ani dodržovat Boží zákon. Naše způsobilost milovat Boha a bližního spočívá výlučně v bezpodmínečné Boží milosti, tj. výhradně v Kristu, který miluje absolutně.

Jestliže církev nemiluje Boha, potom jej nemůže ani poslouchat. V takovém případě je neschopná a diskvalifikovaná vykonávat jakoukoli úlohu, především vyprávět o jeho chvályhodném činu na golgotském kříži. Jestliže církev nemiluje a následně neposlouchá Boha, pak není církví, ale kvazi-církví. Těm, kdo nejsou v Kristu, Hospodin ohlašuje:

- ◆ *... ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají. (Dt 5,10)*

Obráceně řečeno, ti, kdo Boha nemilují, a proto neposlouchají, těm žádné milosrdenství neprokazuje, ti nejsou jeho!

- ◆ *Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám mu to poznat. (J 14,21)*

Jak poznáme, že milujeme Boha? Slova, písně chval a citové pohnutí nestačí. Poznáme to podle ovoce. Podívejme se na vlastnosti Božího dítěte, které Kristus přenesl ze satanovy propasti k Božímu nebeskému trůnu. Pavel proměnu popisuje v listu Koloským 3,1–11 následovně: **i. že milujeme Boha, poznáme podle slov následujících veršů (Ko 3,1–2):**

- ◆ *Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hleďte to, co je nad vámi, kde Kristus*

sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. (Ko 3,1–2)

Kdo je duchovně vzkříšen, má nový smysl života v Kristu. Nemůžeme se vyhnout pozemským záležitostem; žijeme ve světě, ale nejsme ze světa. Naším novým smyslem bytí, úkolem, je hledání toho, kdo je nad námi, tj. poznávání Krista sedícího po Boží pravici.

ii. že milujeme Boha, poznáme podle slov následujících veršů (Ko 3,3–4):

- ◆ *Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě. (Ko 3,3–4)*

Jsmo mrtvi hříchu, tzn., že jsme oddělení hříchu a už nemusíme hřešit jako svět. Jsme živi Kristu, tzn., že jsme propojeni s Kristem, on je náš život. Toto propojení zaručuje, že až se Kristus vrátí ve slávě, vylétneme mu naproti do oblak v nových, vzkříšených, oslavených tělech:

- ◆ *Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vsťríc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. (1Te 4,16–17)*

iii. že milujeme Boha, poznáme podle slov následujících veršů (Ko 3,5–6):

- ◆ *Proto umřtvujte své pozemské sklony: smilstvo, necudnost, vášeň, zlou touhu a hrabivost, která je modloslužbou. Pro takové věci přichází Boží hněv. (Ko 3,5–6)*

Všimněme si, že Pavel odhaluje naše pozemské, tělesné sklony, přestože již má-

me Ducha Božího, přestože jsme již Božím lidem. Umrtvování přirozených hříšných sklonnů je posvěcování, tj. oddělování se Bohu. Naše hříšné neřesti nemůžeme umrtvit vlastní silou. Naši motivací je potlačit je láska k Bohu, našemu Spasiteli. On je alfa a omega; je to on, kdo v nás vytváří lásku k němu:

- ◆ *Nebot' je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. (Fp 2,13)*

iv. že milujeme Boha, poznáme podle slov následujících veršů (Ko 3,7–9):

- ◆ *I vy jste dříve tak žili. Ale nyní odhodte to všecko: zlobu, hněv, špatnost, rouhání, pomluvy z vašich úst. Neobelhávejte jeden druhého, svlechte se sebe starého člověka i s jeho skutky. (Ko 3,7–9)*

Nebudeme se obelhávat. Milujeme-li Boha, potom milujeme i bližního, především bratra v Kristu. Koho milujeme, proti tomu netaktizujeme:

- ◆ *Druhé [příkázání] pak je toto: „Miluj bližního svého jako sám sebe!“ Většího příkázání nad tato dvě není. (Mk 12,31)*

Neobelhávejme také sami sebe. To může vést k smrti:

- ◆ *Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. (1J 4,20)*

v. že milujeme Boha, poznáme podle slov následujících veršů (Ko 3,10–11):

- ◆ *Oblecté nového [člověka], který dochází pravého poznání, když se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Potom už není Řek a Žid, obřezaný a neobřezaný,*

barbar, divoch, otrok a svobodný – ale všechno a ve všech Kristus. (Ko 3,10–11)
 Nový člověk svléká starý šat a obnovuje se k obrazu svého Stvořitele. Co jiného to může znamenat, než obléknout se v Krista?

◆ *Žijme rádně jako za denního světla: ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblect se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním. (Ř 13,13–14)*

On je tím bílým kmentem; on je našimi spravedlivými skutky:

◆ *Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť [církve] se připravila a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla. Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. (Zj 19,7–8)*

2. Vyprávět o Božích chvályhodných činech

Jestliže církev plní první úlohu, tj. že miluje Boha a bližního, pak je způsobilá a může přistoupit k druhé úloze, kterou definuje Bůh:

◆ *Vy však jste „rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu“, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy [satany] do svého podivuhodného světla [do Krista]. Kdysi jste „vůbec nebyli lid“, nyní však jste lid Boží; pro vás „nebylo slitování“, ale nyní jste došli slitování. (1Pt 2,9–10)*

Jenom církev je Duchem Božím uschopněna hlásat mocné Boží činy přesným výkladem Písma. Objasňuje, co říká Písmo v určité konkrétní pasáži, pečlivě vysvět-

luje význam této pasáže a aplikuje ji do života sboru. Bůh si pro sebe stvořil svoje svaté, královské kněžstvo, které přináší duchovní oběti, hlásá Krista ukřižovaného a vzkříšeného, sedícího po Boží pravici:

◆ *I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. Neboť v Písmu stojí: „Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelný, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben [Ježíš Kristus].“ (1Pt 2,5–6)*

Znovuzrození Saula v Pavla je typem našeho znovuzrození. Všichni jsme Krista pronásledovali. Bůh nás ale kvůli sobě oblékl do Krista podobně jako Saula. A podobně jako Pavlova úloha byla být svědkem Ježíše Krista, tak i nám, jeho církvi, Bůh otevřel oči, abychom otvírali oči jeho vyvoleným.

◆ *Ale zvedni se [Saule], povstaň. Neboť proto jsem se ti zjevil, abych tě učinil svým služebníkem a svědkem toho, co jsi spatřil a co ti ještě dám poznat. ... abys otevřel jejich oči a oni se obrátili od tmy ke světlu, od moci satanovy k Bohu, a vírou ve mne dosáhli odpuštění hříchů a podílu mezi posvěcenými. (Sk 26,16.18)*

Pavel uložil Timoteovi, potažmo i nám tuto úlohu:

◆ *Před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, tě zapřísahám pro jeho příchod a jeho království: Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování. (2Tm 4,1–2)*

Úloha církve, tj. Izraele Božího nebo společenství Izraele, je tedy zvěstovat Boží slávu, zvěstovat jeho chvályhodné činy duchovní poušti světa, protože miluje Krista.

Ten nejvyšší chvályhodný Boží čin je tedy monergická, jednostranná práce, tj. bezpodmínečné stvoření jeho zaslíbených dětí. Tedy jejich vykoupení skrze Kristův kříž. Hlásat Kristův kříž je naše úloha, je to úloha církve, která miluje Boha a bližního.

3. Získávat učedníky, křtít je a vzdělávat v Písmu

Třetí úloha úzce souvisí s druhou. Druhá úloha, vyprávění o Božích chvályhodných činech, tedy svědectví, je příčina, a třetí úloha církve, získávat učedníky, je důsledek. Jak svědectví o Kristu, tak to, že se z Božích nepřátel stávají učedníci, je Boží působení:

◆ *Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte ve jméno Otce i Syna i Duchu svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18–20)*

Ježíšova slova zní nekonečněkrát přesvědčivěji než moje. Poslechněme si, jak prověřuje Petra, tedy i církev, která stojí na Kristu, apoštolech a prorocích:

◆ *Zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky.“ Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“*

Řekl mu: „Bud' pastýřem mých ovcí!“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce!“ (J 21,15–17)

Jediné spolehlivé měřítko v získávání a vyučování učedníků je růst ve svatosti, který vězí v sebezapření. Opravdové učednictví rozšíří jasné svědectví evangelia do celého světa. Získávat nové učedníky můžeme jen tehdy, když činíme pokání ze svých hříchů a obracíme se ke Kristu. Jen tak můžeme rozsévat pravdivé evangelium a růst ponechat v Božích rukách. Pokání nemusí být nutně emocionální, ale musí nést ovoce zbožnosti.

4. Vyhýbat se liberálnímu křesťanství

Zmiňme se jen krátce o kořenech liberálního křesťanství. Úloha církve Ježíše Krista je poukazovat na liberalismus a v lásce napravovat ty, kteří jsou v jeho osidlech polapeni. Liberální křesťanství má jen jednu příčinu. Člověk více miluje sebe než Boha; je sebestředný, není kristostředný:

◆ *Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájm. Avšak ty buď ve všem strážlivý, snášej útrapy, konej dílo zvěstovatele evangelia a cele se věnuj své službě. (2Tm 4,3–5)*

IV. Povolání v církvi

Církev, totiž my, kdo tady dnes sedíme, budeme schopni plnit jakoukoli úlohu

církve jen tehdy, pokud k tomu budeme uzpůsobeni, kvalifikováni skrze Kristovo povolání:

◆ *A toto jsou jeho dary: jedny povolal za apoštoly, jiné za proroky, jiné za zvěstovatele evangelia, jiné za pastýře a učitele, aby své vyvolené dokonale připravil k dílu služby – k budování Kristova těla [úkol církve je budovat Kristovo tělo], až bychom všichni dosáhli jednoty víry a poznání Syna Božího, a tak dorostli zralého lidství, mě-*

řeno mírou Kristovy plnosti. Pak už nebudeme nedospělí, nebudeme zmlátáni a unášení závanem kdejakého učení – lidskou falš, chytráctvím a lstivým sváděním k bludu. Budme pravdiví v lásce, ať ve všem dorůstáme v Krista. On je hlava, z něho roste celé tělo, pevně spojené klouby navzájem se podpírajícími, a buduje se v lásce podle toho, jak je každé části dáno. (Ef 4,11–16)
Amen.

OTÁZKY ZE ZIMNÍ KONFERENCE 2018

Jaroslav Kernal

Na letošní Zimní konferenci Zápasu o duši a Poutníkovy četby se nám sešlo mnoho zajímavých a praktických otázek, ale vzhledem k časovému rozsahu vymezenému pro otázky, jsme nemohli na všechny odpovědět. Proto jsme se rozhodli, že na další otázky odpovíme prostřednictvím časopisu. Zde jsou první dvě otázky.

Mluvili jste o tom, že pastýř se stará o ovečky – kdo se ale stará o pastýře?

Odpověď je velmi jednoduchá. Ustanovený starší sboru není nadčlověk, který by nepotřeboval pastýřskou péči, ani není v žádné zvláštní skupině věřících (někde se můžete setkat s rozdělováním věřících na duchovní a laiky), takže by potřeboval zvláštní duchovní péči, jakou nepotřebují ostatní Kristovy ovečky. Tento druhý pohled se hojně rozšířil v době reformace, která sice teoreticky vyhlásila všeobecné kněžství věřících, prakticky však pokračovala v rozdělení na duchovní a laiky. Z této praxe potom vychází ustanovení zvláštních pastýřů pro pastýře, které často souvisí s další strukturou církevního uspořá-

dání – vznikají senioráty a z řad duchovních jsou ustanovováni tzv. senioři, kteří se více starají o duchovní v daném seniorátu. Ale Písmo to takto nekomplikuje.

Boží slovo klade důraz na místní sbor. Podle Písma jsou všichni křesťané Kristovými ovečkami. Také starší jsou ovečkami úplně stejně, jako všichni ostatní ve sboru. Tady potom nacházíme jeden z důvodů, proč má být ve sboru více starších – nejenom kvůli tomu, aby zvládli veškerý objem duchovní práce, ale také kvůli tomu, aby mohli sloužit jeden druhému. Každý starší potřebuje – stejně jako všechny ostatní ovečky ve sboru – dohled a péči ostatních starších a ostatních křesťanů. Církve znamená, že si navzá-

jem sloužíme. V církvi nejsou služebníci a neslužebníci. Každý křesťan je služebníkem a musí sloužit druhým, ale zároveň je také každý křesťan tím, kdo potřebuje, aby mu druzí sloužili. A to platí o všech křesťanech včetně starších. Pavel napsal křesťanům do Tesaloniky:

◆ *Klademe vám na srdce, bratří, kárejte neukázněné, těšte malomyslné, ujímejte se slabých, se všemi mějte trpělivost. (1Te 5,4)*

Tato slova jsou určena všem. Vyjadřují zodpovědnost každého křesťana. Pro staršího jsou povoláním, protože byl ustanoven, aby se toto stalo jeho hlavním úkolem. Přesto je starší pořád jenom Kristovou ovečkou, které sice byla svěřena mnohem větší zodpovědnost než jiným (a bude z ní vydávat počet), ale současně potřebuje, aby i jemu samotnému bylo slouženo stejně jako kterékoliv jiné ovečce ve sboru.

Starší nemají vést stádo tak, že se chovají jako páni, nad těmi, kdo jim byli svěřeni, ale mají vést příkladem (1Pt 5,3). Starší jsou vždycky příkladem, ať již vedou jakkoliv. A pokud odmítají službu ostatních křesťanů, jsou jim příkladem v tom, aby i oni odmítali službu ostatních, vč. starších.

Co by mohla obyčejná ovečka udělat pro pastýře (staršího sboru), aby ho to skutečně povzbudilo, posilnilo a potěšilo? Prosím o odpověď z vaší praxe.

To nejlepší, co mohou křesťané udělat pro své starší, je, když následují to, co říká Písmo. Co vždycky potěší starší? Když se za něj lidé modlí, když je přenes-

mírně milují (1Te 5,12–13), poslouchají je a podřizují se jim (Žd 13,17), když starají o jejich živobytí a materiální zabezpečení (1Tm 5,17–18) a chrání je (1Tm 5,19–21), aby se starší mohli cele věnovat Božímu slovu a modlitbě (Sk 6,2).

◆ *Žádáme vás, bratří, abyste uznávali ty, kteří mezi vámi pracují, jsou vašími představenými v Kristu a napomínají vás. Velmi si jich važte a milujte je pro jejich dílo. (1Te 5,12–13)*

Boží lid má uznávat své starší a milovat je pro jejich **práci** (ne pro jejich pozici). Jedná se o **rozpoznání** vedoucích, jejich **uznání** jako vedoucích, což znamená také **podřízení** se jim jako vedoucím, znamená to **respekt, úctu a lásku**. V originále je trochu komplikovaný výraz, kterému se hodně blíží Pavlíkův překlad, když říká „přenesmírně si jich v lásce važte“. Doslova bychom mohli říci „považujte si je víc než nadmíru“ nebo „smýšlejte o nich nejvyšším možným způsobem“. Což se samozřejmě bude projevovat praktickým způsobem:

◆ *Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim, protože oni bdí nad vámi a budou se za vás zodpovídat. Kéž to mohou činit s radostí, a ne s nářkem; to by vám nebylo na prospěch. (Žd 13,17)*

Slovo „poslouchejte“ v sobě nese význam důvěry, spolehnutí se na druhého. Dá se přeložit také jako „být přesvědčen“ nebo „nechat se přemluvit“. Ukazuje na vztah. Vede nás k moudrosti, která hledá množství rádců, která se podřizuje a poslouchá druhé. Vedoucí v církvi vedou křesťany ke zbožnosti, ke Kristu, do Božího slova,

uči je podřízovat se Kristu samotnému. Nevedou je k sobě a nevážou lidi na sebe, ale vedou je ke zralosti a dospělosti v Kristu a proto je máme poslouchat.

„Podřízujte se“ znamená *„poddávejte se“*, *„podrobte se“*, *„nechte na sebe vložit jeho“*. Hovoří o člověku, který se poddá druhému, který ustupuje, protože je slabší. Je to slovo, které je spojené s podřízeností autoritě. Autorita ale není v samotném starším, není v jeho osobě, ani v jeho pozici (úřadu), ale v Božím slově, které starší používá a na kterém staví. To znamená, že je kvalifikovaný podle Slova, jedná podle Slova a správně Slovo používá – pokud to tak není, nemůže takový člověk být vedoucím v Božím lidu a není mu svěřena žádná autorita, protože nestojí na Písmu.

◆ *Starším, kteří svou službu konají dobře, ať se dostane dvojnásobná odměna, zvláště těm, kteří nesou břemeno kázání a vyučování. Neboť Písmo praví: „Nedáš náhubek dobytčeti, když mlátí obilí“, a jinde: „Dělník si zaslouží svou mzdu.“ (1Tm 5,17–18)*

Dávání a podpora starších budují velmi intenzivní společenství a vztah mezi těmi, kdo se starají, kdo dávají a tím, kdo přijímá. V našem textu Duch svatý říká, že starší, který dělá svou práci dobře, je hoden dvojnásobku mzdy, že si ji doslova řečeno zaslouží. Proč je tak důležité, aby se církev starala o své starší? Je to způsob, jak je Kristus oslaven uprostřed svého lidu. Mezi starším a Božím lidem vzniká zvláštní vztah sounáležitosti, porozumění tomu, že patříme k sobě. Starší, který má

zodpovědnost za Boží lid, je na něm existenčně závislý. Taková závislost není úplně příjemná. V jistém slova smyslu je to pokořující skutečnost, protože život staršího – a nejen jeho, ale celé jeho rodiny – je vydán do rukou Božím lidu. Ale na druhé straně na Božím lidu leží zodpovědnost za své starší, za jejich živobytí, za jejich rodiny. Nejedná se o zodpovědnost nějaké anonymní skupiny, ale je to zodpovědnost, která se týká každého jednotlivce v místní církvi. To dělá z církve skutečné společenství lidí, kteří si slouží navzájem. Nejde o shromáždění konzumentů služeb, ale jde o shromáždění služebníků, kteří mají zájem jeden o druhého.

Takto církev funguje v Bohem ustanovené symbióze a spojení mezi Božím lidem a starším vede k hlubokému společenství, tedy k vzájemné závislosti, poddanosti, oddanosti a službě. To je obraz církve, která je propojená a jednotlivé údy se navzájem podpírají a budují a tak oslavují svou hlavu, Krista, který všechny údy spojuje. Péče o starší je tím nejviditelnějším vyjádřením budování církve. Ve vztahu mezi staršími a sborem je Kristus oslavován uprostřed svého lidu, zde se zjevuje jeho sláva. Je to velmi křehké místo života církve, ale zároveň je to místo, kde se může zjevit veliká sláva a kde může být Kristus mohutně oslaven a vyvýšen.

Každý starší je povolán ke službě Duchem svatým. Proto své největší uspokojení a radost nachází v Kristu samotném, nikoliv ve službě. Přesto může (a má!) být mnoho věcí, kvůli nimž bude starší pečovat o Boží stádo s radostí a ne s nářkem.

SACERDOLISMUS BYL UPEVNĚN VKLÁDÁNÍM RUKOU PŘI VYSVĚCOVÁNÍ

David Gay

Dějiny „vkládání rukou“ si zaslouhují vlastní studii, neboť jakmile se otcové zmocnili tohoto obřadu, mělo to značně podpurný vliv na postoj sacerdotalismus a velmi to podpořilo představu o moci a výjimečnosti duchovenstva. Zde se dotknu jen některých hlavních bodů.

Díky zneužívání výjimečného příběhu o Šimonovi kouzelníkovi a Samařanech (Sk 8,14–24) a také další neobvyklé epizody ze Skutků (Sk 19,1–7) si lidé brzy začali myslet, že jistí muži mají moc udělovat jim milost tím, že na ně vloží ruce. Na začátku to bylo spojováno s křtem. A když se křest dětí v církvi uchytil, víra v tuto domnělou schopnost rozdávat milost prostřednictvím tohoto obřadu byla posílena, obzvláště když byla spojena s další zavedenou procedurou, totiž s bířmováním. Netrvalo dlouho a otcové začali tuto myšlenku spojovat s „vysvěcením“. Jakmile byl muž vysvěcen a získal svůj dar od dřívě vysvěceného muže prostřednictvím vkládání rukou, nově vysvěcený muž měl sám moc posvěcovat další v následovnictví. A tak dále. I když není možné přesně časově určit, jak se tento proces vyvíjel, jistě se shodneme, že do 4. století se vše ustálilo. Obřad byl doprovázen čím dál větším humbukem, slátaninami a všemi možnými kouzelnickými gesty, klaněním a vrzáním. A od té doby byli duchovní pro ošálené masy „vysvěcení“ muži, „zázračně“ oddělení, obdarovaní veli-

ce zvláštním způsobem. To vše by se dalo popsat jako „mystické“, nechceme-li použít slovo „kouzelnické“, „okultní“ nebo „esoterické“. Jak si všimla Marjorie Warkentinová, mělo to i praktický vliv:

Sacerdotální myšlenky ve čtvrtém století posilovaly toto spojení [mezi vkládáním rukou a udílením daru] a vedly církev k tomu, aby vkládání rukou vyhradila vyšším řádům duchovenstva.

Jak tomu všemu rozuměli obyčejní lidé, je otázkou. Ale jedno věděli. Svě duše (tedy duše laiků) a svou věčnost už neměli ve svých vlastních rukou. Ach ne! Naopak, byli nyní bezpečně uvězněni v sevření této zvláštní tlupy kněží, vysvěcených duchovních, mystickým způsobem mocí obdařených mužů, kteří s nimi nakládali, jak se jim zlíbilo. Duchovenstvo ovládalo a manipulovalo laiky, tělo, mysl i duši.

Augustin se možná snažil snížit páchanou škodu svou obvyklou složitou metafyzikou, jak Warkentinová poznamenala: „Populární přesvědčení zjevně nedělalo takové rozdíly [jak prohlašoval Augustin], avšak místo toho tíhlo k sakramentalizmu, který dosáhl svého vrcholu ve středověku.“ To je starý, přestarálý příběh. Teologové mohou něco tvrdit – vlastně z poloviny tvrdit deset věcí, vzájemně si odporujících věc, ale obyčejní lidé věří tomu, co jim říká jejich zrak a zkušenost. Věř

tomu, čemu chtějí věřit. A tak tomu bylo i v těch dávných časech. A tak je tomu i dnes. Většina věří tomu, že vysvěcení muži jsou jiní! Přes všechny prázdny filozofické rozdíly a všechna varování, jakmile jsou všechny obřady řádně vykonány, vysvěcení muži jsou duchovní. Už nejsou *obyčejní*, jsou *vysvěcení*!

Dovolte mi shrnout, kam až jsme se dostali. Jak jsem ukázal, církve přijaly třístupňovou hierarchii služebníků místo novozákonního dvoustupňového ustanovení jen s malým odporem. Jakmile byl nový systém zaveden, biskupova důležitost vzrůstala, zatímco presbyterům byla nevyhnutelně přisuzována menší a menší role. Vlastně se úplně scvrkli. Biskup se stal jakoby-apoštolem, presbyterové se stali nakonec pouhými administrativními asistenty, asistenty, s nimiž „se obvykle věci konzultovaly“, ale biskup byl tím, kdo ve spojení s kolegy biskupy všechno řídil. Nepostradatelný biskup byl centrem jednoty, správcem pravé víry, „zástupcem Krista“, distributorem milosti mezi „věrné“.

Apoštolské konstituce (sestavené asi v roce 390) spojily všechna vlákna dohromady. Biskup je velebněz přinášející oběti, zprostředkovává Boží milost, jemu náleží oběti Božího lidu. Ostatní pozice nemají takovou moc ani práva. Nic nesmí překazit toto uspořádání, neboť „Bůh není Bohem zmatku“. Podřízení lidé (laikové) by si neměli despoticky uzurpovat funkce, které náleží jejich nadřízeným (duchovenstvu). Konstituce při formulaci „řádného způsobu vysvěcení“ připsali biskupovi

čtyři pravomoci či práva, které se staly základními komponenty jeho autority:

1. Jen biskup může světit. Když byl biskup poprvé zaveden, presbyterové byli spolu s ním zapojeni do svěcení, ale zanedlouho byla tato moc svěřena výhradně biskupovi.
2. Vysvěcení se účastnili biskupové z jiných církví coby zástupci, aby při tomto obřadu sehráli svou úlohu.
3. Biskup se stal ze všech praktických důvodů *církví*. Například korespondence mezi církvemi byla vedena na úrovni biskupů. A tak to šlo dál – biskup se stal důležitějším než církev.
4. Biskup se stal symbolickým centrem církevní jednoty v boji proti heretikům. Stal se oporou a strážcem pravdy.

Jak jde dohromady nadřazenost biskupa a vyhrazení duchovních povinností této pozici a „problém“ Filipa a Ananiáše (Skutky 8 a 9), kteří, ačkoliv nebyli biskupy ani presbytery, přesto pokřtili eunucha a Pavla? Jak šokující! Vlastně více než šokující – Filip a Ananiáš zničili episkopální systém ještě předtím, než byl vymyšlen! Ale žádný strach, Konstituce si našly cestu – každý, kdo se pokusil nový systém zpochybnit – jaká troufalost, byl jednoduše zavržen. Pokud je člověk připraven přijmout závěr bez čtení a zvažování argumentu, je toto docela účinný způsob, jak vyřešit jakýkoliv problém. Mnozí toto řešení považovali za opatření shůry. Klíčem byly argumenty Ad hominem. „Pokud nemůžeš získat míč, získej člověka.“ V teologických diskuzích to ale příliš často vypadá jako: „Získej člověka. Míč se o sebe postará.“

Každopádně vysvěcené duchovenstvo s biskupem na vrcholu se tímto způsobem v prvních třech staletích chopilo moci a církevní služby a zanechalo *obyčejný lid* – laiky – bez nich. Kněžství všech věřících bylo devalvováno, nebylo zabráněno tomu, aby upadalo a nakonec zcela odumřelo – kromě několika skupin radikální a menšinové cháty, tedy takzvaných heretiků.

Což nám připomíná, že k protestům docházelo. Neříkám, že tito „heretici“ dělali všechno správně, ale alespoň si všimli tohoto nebiblického uchopení moci biskupem a protestovali proti tomu. I když uznávám, že je to daleko komplikovanější a spornější, než zde popisují, již jsem zmínil novaciány a potom donatisty ze severní Afriky. Ve druhé polovině 2. století se tomuto zřízení zprotivil Montanus. Byl samozřejmě utišen, ale jeho myšlen-

ka zcela nezanikla. Novacián se ve 3. století postavil za hlavní principy montanizmu, včetně opozice vůči episkopátu. Aetius ve 4. století prosazoval rovnost biskupa a presbytera a popíral potřebu episkopálního vysvěcení. Byl také zavržen jako heretik a jeho názory označeny za „šílené“. Bezpochyby byli i další, ale vždy platí, že dějiny píšou vítězové. A vítězi byli sakramentalisté a sacerdotalisté.

J. Ch. Ryle měl pravdu:

Zkušenost bolestně dokazuje, že jakmile je tradice zavedena, je ponejprv nazývána *užitečnou* a poté začne být *nezbytná*. Nakonec se až příliš často stane *modlou* a všichni se jí musejí klanět nebo budou potrestáni.

*Z připravované knihy
„Pastor – existuje vůbec?“
Přeložila Julie Petrecká.*

ZNEPOKOJIVÝ ODKAZ CHARLESE FINNEYHO

Michael Horton

Jerry Falwell o něm mluví jako o „jednom z mých hrdinů“ a jako o „hrdinovi mnoha evangelikálů, včetně Billyho Grahama“. Vzpomínám si, jak jsem se před pár lety procházel Centrem Billyho Grahama a pozoroval jsem, jaké zvláštní úctě se těší Charles Finney v rámci evangelikální tradice. Cítil jsem se tehdy povzbuzen i první hodinou teologie na křesťanské univerzitě, kde se po nás vyžadovala četba Finneyho díla. Tento zastánce probuzenectví z New Yorku byl často citovaným a slavným šampiónem křesťanského zpěváka

Keitha Greena a organizace Mládež s misíí (Youth With A Mission). Je obzvláště uznáván mezi lidmi ve vedení křesťanské pravice i křesťanské levice, cení si ho tedy jak Jerry Falwell, tak Jim Wallis (z časopisu Sojourners) a jeho vliv je zřetelný v různých hnutích, která se navzájem mohou velmi lišit, ale ve skutečnosti jsou pouhými dědici Finneyho odkazu. Od hnutí Vineyard a hnutí církevního růstu (Church Growth Movement) až po politické a společenské meetingy, televizní evangelizace a hnutí Dodržovatelů slibů (Promise Ke-

epers), jak jednou dosti nadšeně zajásal někdejší prezident Wheatonské univerzity, prostě „Finney žije dál“!

Je to tím, že Finneyho moralistický podnět dal vzniknout vizi církve, která je vesměs spíše zprostředkovatelkou osobní a společenské reformy než institucí, v níž jsou prostředky milosti, slovo a tělo Páně učiněny dostupnými pro věřící, kteří potom nesou evangelium dál do světa. V 19. století se evangelikální hnutí čím dál více ztotožňovalo s politickými záležitostmi – od zrušení otroctví a legislativy týkající se dětské pracovní síly až po rovnoprávnost žen a zákaz alkoholu. V zoufalém úsilí o znovunabytí této institucionální moci a slávy „křesťanské Ameriky“ (vize, která je vždycky působivá v představách, ale od rozpadu puritánské Nové Anglie už je prakticky nedostižná) spustila protestantská zavedená moc z přelomu století morální kampaně na „poameričtění“ imigrantů, na posílení mravní výchovy a „budování charakteru“. Evangelisté vykládali své americké evangelium v tom smyslu, že prosazovali jeho praktickou užitečnost pro jednotlivce i pro národ.

Proto je Finney tak populární. On je tím nejzřetelnějším ukazatelem na cestě od reformační ortodoxie, zjevné při velkém probuzení (za Edwardse a Whitefielda), k arminiánskému (a ano, dokonce i pelagiánskému) probuzenectví, které lze zaznamenat od druhého velkého probuzení až po současnost. Abychom si mohli ukázat, jak moc Finney ovlivnil dnešní evangelikalismus, musíme si nejprve všimnout, od čeho se teologicky odrážel a v čem se

odchyloval. Kvůli těmto odchylkám se Finney stal otcem předchůdců některých největších problémů dneška v rámci evangelikálních církví, a to konkrétně hnutí církevního růstu, letničního hnutí a politického probuzenectví.

Kdo je Finney?

V reakci na šířící se kalvinismus velkého probuzení se následníci tohoto velkého hnutí Božího Ducha obrátili od Boha k lidem, od kázání objektivního obsahu (tedy Krista, toho ukřižovaného) k důrazu na to, že je potřeba člověka přimět, aby „učinil rozhodnutí“.

Charles Finney (1792–1875) působil v době takzvaného „druhého velkého probuzení“. Během svého presbyteriánského mezidobí zažil jednoho dne „mocný křest Duchem svatým“, který „mnou procházel skrz naskrz jako elektrická vlna“ a „jakoby přicházel ve vlnách tekuté lásky“. Následujícího rána sdělil svému prvnímu klientovi toho dne: „Obdržel jsem žádost o právní zastupování od Pána Ježíše Krista, abych hájil jeho věc, a tak nemohu hájit tu Vaši.“ Odmítl se zapsat na princetonském semináři (totiž vlastně na jakémkoli semináři) a začal vést různá probuzení v severní části státu New York. Jedním z jeho nejznámějších kázání bylo „Hříšníci musejí změnit svá vlastní srdce“.

Ke každému učení Finney přistupoval s jedinou otázkou: „Je vhodné k tomu, aby se jím hříšníci obrátili?“ Jedním z výsledků Finneyho probuzenecké aktivity bylo rozdělení presbyteriánů ve Filadelfii a v New Yorku na dvě frakce, arminiánskou a kal-

vinistickou. Jeho „nová opatření“ zahrnovala i takzvanou „lavici pokání“ (předchůdce dnešních výzev, aby šel člověk dopředu k oltáři či ke kazatelně), emocionální taktiky, které vedly k omdlávání a k výlevům pláče a jiným „vzruchům“, jak je Finney a jeho následovníci nazývali.

Finneyho teologie?

Není ani třeba zacházet dále než k obsahu jeho *Systematické teologie* a hned pochopíme, že celá Finneyho teologie se točí kolem lidské morálky. První až pátá kapitola se zabývají morálním ovládnutím, morální povinností a jednotou morálního jednání; kapitoly šest a sedm jsou o „naprosté poslušnosti“, zatímco v kapitolách osm až čtrnáct se diskutuje o atributech lásky, o sobectví a o ctnostech a neřestech obecně. Teprve až v jedenadvacáté kapitole se člověk dočte o něčem, co je svým zaměřením především křesťanské, tedy o usmíření a vykoupení. Následuje diskuze o znovuzrození, o pokání a o víře. Je zde jedna kapitola o ospravedlnění a potom dalších šest o posvěcení. Jinými slovy, Finney ve skutečnosti nenapsal systematickou teologii, ale soubor esejí o etice.

Nicméně to neznamená, že by Finneyho *Systematická teologie* neobsahovala některé důležité teologické výroky.

Za prvé, na otázku „Přestává být křesťan křesťanem, kdykoliv hřeší?“ Finney odpovídá:

Kdykoliv hřeší, musí nutně, být jen dočasně, přestat být svatý. Dokazuje se to samo o sobě. Kdykoliv hřeší, musí být odsouzen; musí být vystaven trestu ze

zákona Božího... Pokud bychom řekli, že nařízení je pro něj stále závazné, ale vzhledem k tomu, že jde o křesťana, je trest navždy odstraněn, čili zrušen, na to já odpovídám, že zrušit trest znamená prohlásit nařízení za neplatné, neboť nařízení bez trestu není zákonem. Je to pak pouhá rada nebo doporučení. Křesťan je tedy ospravedlněn pouze tehdy, pokud je poslušný, a musí být odsouzen, když poslušný není, jinak by měl pravdu antinomianismus ... V tomto ohledu je na tom tedy hřešící křesťan úplně stejně jako neobrácený hříšník. (s. 46)

Finney věřil, že Bůh vyžaduje naprostou dokonalost, ale místo toho, aby ho to vedlo k hledání své dokonalé spravedlnosti v Kristu, došel k závěru, že:

... nynější plná poslušnost je podmínkou ospravedlnění. Ale opět k otázce: může být člověk ospravedlněn, zatímco v něm zůstává hřích? Samozřejmě že ne, ani podle principů zákona ani podle principů evangelia, jediné že by byl zákon prohlášen za neplatný... Avšak může takový člověk dojít odpuštění a být přijat a ospravedlněn v tom smyslu, jak káže evangelium, zatímco v něm zůstává hřích v jakékoli míře? Zajisté ne. (s. 57)

O reformačním rčení *simul justus et peccator* neboli „ospravedlněn a zároveň hříšník“ Finney prohlašuje: „Obávám se, že tento omyl už zahubil více duší než celý universalismus, který kdy dostal svět do prokletí.“ Neboť „kdykoli křesťan hřeší, vztahuje se na něj odsouzení, a tudíž mu-

sí činit pokání a navrátit se k prvním krokům, nebo bude ztracen.“ (s. 60)

Finneyho doktrína ospravedlnění spočívá v popření doktríny prvotního hříchu. Toto biblické učení, které zastávají jak římsští katolíci, tak protestanti trvá na tom, že my všichni se do tohoto světa rodíme jako dědicové Adamovy viny a zkaženosti. Jsme tudíž v otroctví hříšné přirozenosti. Jak někdo říká: „Hřešíme, protože jsme hříšníci.“ Je to spíše tak, že hříšnost určuje hříšné jednání, a ne naopak. Ale Finney popřením této doktríny následoval Pelagia, heretika z pátého století, který byl odsouzen více církevními koncily než kterákoli jiná osoba v církevní historii.

Finney věřil, že lidská bytost je schopna si vybrat, zda bude ve své přirozenosti zkažená anebo vykoupená, a o prvotním hříchu se vyjadřoval jako o „nesmyslném dogmatu, které jde proti Písmu“ (s. 179). Zkrátka a jasně Finney popíral poznatek, že lidské bytosti mají hříšnou přirozenost (ibid.). Z toho plyne, že jestliže nás Adam vede do hříchu ne svou dědičnou vinou a zkažeností, ale tím, že jen následujeme jeho ubohý příklad, vede nás to logicky k náhledu na Krista, toho druhého Adama, jako na toho, který nás spasí svým příkladem. Kde přesně k tomu Finney přišel, poznáme z jeho vysvětlení smíření.

První věc, které si ohledně smíření musíme všimnout, je podle Finneyho to, že Kristus nemohl zemřít za hříchy nikoho jiného než sebe samého. Jeho poslušnost zákonu a jeho dokonalá spravedlnost stály na jeho vlastní záchranu, ale nemohly by být právně uznány zástupně za něko-

ho jiného. Právě v tomto bodě je zcela zřejmé, že Finneyho celá teologie je poháněna jen vášnivým zapálením pro morální zdokonalování: „*Jestliže byl [Kristus] poslušen zákonu jako náš zástupce, proč by se potom tolik trvalo na tom, abychom se navrátili k naší osobní poslušnosti, a považovalo by se to za nutnou podmínku našeho spasení?*“ (s. 206) Jinými slovy, proč by Bůh trval na tom, že se máme zachránit svou vlastní poslušností, kdyby bylo Kristovo dílo dostačující? Čtenáři by se v tomto ohledu mohla vybatit slova apoštola Pavla: „Nepohrdám Boží milostí: Kdybychom mohli dosáhnout spravedlnosti skrze zákon, byla by Kristova smrt zbytečná.“ Mohlo by se zdát, že Finneyho odpověď je souhlasná. Rozdíl je ale v tom, že Finney nemá problém věřit v oba z těchto dvou předpokladů.

Samozřejmě že se to tak úplně nedá říct, protože Finney opravdu věřil, že Kristus za něco zemřel – jenže jen za něco, ne za někoho. Jinak řečeno zemřel za určitým účelem, ale ne za lidi. Účelem té smrti bylo znovu nastolit Boží morální nadvládu a vést nás k věčnému životu skrze následování příkladu, tak jako Adam nás svým příkladem podnítil k hříchu. Proč Kristus zemřel? Bůh věděl, že:

Smíření by bylo pro stvoření tou nejvyšší možnou motivací ke ctnosti. Příklad má ten největší morální vliv, jaký kdy lze uplatnit ... Jestliže si tato laskavost a dobrota prokázaná ve smíření nedokáže podmanit sobecké hříšníky, pak je jejich případ už beznadějný. (s. 209)

Takže my nejsme beznadějní hříšníci, kteří potřebují být vykoupeni, ale jsme svévolní hříšníci, kteří potřebují natolik dojemný projev nesobeckosti, že pak s nadšením zanecháme svého sobectví. Finney nejenže věřil, že tato teorie o „morálním vlivu“ vykoupení je tou hlavní cestou k pochopení kříže; on také výslovně popřel zástupné vykoupení, které „předpokládá, že vykoupení bylo doslovně splacením dluhu, což už víme, že neodpovídá povaze vykoupení ... Pravda je, že vykoupení samo o sobě nikomu spásu nezajistí.“ (s. 217)

Pak je tu ještě i otázka aplikace vykoupení. Ve své kritice reformační ortodoxie Finney usilovně argumentoval proti víře v to, že znovuzrození je dar Boží, a tvrdil, že „znovuzrození spočívá ve změně hříšnickovy konečné volby, záměru, preference; neboli ve změně ze sobectví na lásku a dobrotu“ v důsledku pohnutí vyplývajícího z morálního vlivu Kristova dojemného příkladu (s. 224). „Prvotní hřích, fyzické znovuzrození a všechna tomu příbuzná či z tohoto vyplývající dogmata podvracejí evangelium a přiči se lidské inteligenci.“ (s. 236)

Nemaje co do činění s prvotním hříchem, zástupným smířením a nadpřirozenou povahou znovuzrození jde Finney dál a útočí na „článek, na kterém církve buď stojí, anebo padá“ – ospravedlnění jedině milostí a jedině skrze víru.

Překroucení základní doktríny ospravedlnění

Reformátoři na základě jasných biblických textů trvali na tom, že ospravedl-

nění (v řečtině ve významu „prohlásit za spravedlivého“ spíše než „učinit spravedlivým“) je forezní (tj. právní) rozsudek. Jinými slovy, zatímco Řím tvrdil, že ospravedlnění je proces, kterým se ze špatného člověka dělá člověk lepší, reformátoři namítali, že jde o prohlášení nebo vyjádření, jehož základem je spravedlnost někoho jiného (tj. spravedlnost Kristova). Tudíž jde o dokonalý rozsudek jednou pro vždy, který uznává něčí pozici právní spravedlnosti.

Toho prohlášení mělo být učiněno na samém začátku křesťanského života, nikoliv uprostřed anebo na konci. Klíčová slova v evangelické doktríně jsou „forezní“ (právní) a „přisouzení“ (připočtení na něčí účet, oproti myšlence, že by se spravedlnost „vlévala“ přímo do lidské duše). Vědom si toho všeho, Finney prohlašuje:

Ale že by hříšníci mohli být právně prohlášeni za spravedlivé, to je zhola nemožné a absurdní... Jak uvidíme, existuje celá řada podmínek, zatímco důvod ospravedlnění hříšníků je jediný... Jak už bylo řečeno, nelze mluvit o žádném ospravedlnění v právním či forezním smyslu, ale jedině na základě všeobecné, dokonalé a nepřerušované poslušnosti zákonu. Toto samozřejmě popírají ti, kdo tvrdí, že ospravedlnění z evangelia, neboli ospravedlnění kajících se hříšníků, je svou podstatou forezní či soudní ospravedlnění. Drží se přitom právní zásady, že co člověk udělá zásluhou někoho jiného, jakoby to udělal on sám, takže zákon pokládá Kristovu

poslušnost za naši na základě toho, že Kristus byl poslušný místo nás.

Na to Finney odpovídá: „Doktrína připsané spravedlnosti, neboli toho, že Kristova poslušnost zákonu nám byla započtena jako naše poslušnost, se zakládá na tom nejfalešnějším a nejnesmyslnějším předpokladu.“ Koneckonců Kristova spravedlnost „nemohla učinit více než ospravedlnit jeho samotného. Nikdy nemůže být započtena nám ... je tedy přirozeně nemožné, aby byl Kristus poslušný místo nás.“ Toto „pojetí smíření jako důvodu hříšnickova ospravedlnění se stalo pro mnohé smutným kamenem úrazu“ (s. 320–322).

Názor, že víra je jedinou podmínkou ospravedlnění je „antinomiánským názorem“, tvrdí Finney. „Měli bychom uznat, že i setrvání v poslušnosti až do konce života je rovněž podmínkou ospravedlnění. Někteří teologové udělali z ospravedlnění podmínku posvěcení, místo aby z posvěcení udělali podmínku ospravedlnění. Tohle je ovšem, jak uvidíme, chybný pohled na věc.“ (s. 326–327)

Finney dnes

Jak velmi výmluvně poukázal známý princetonký teolog B. B. Warfield, v průběhu historie můžeme zaznamenat jen dvě náboženství: pohanství, jehož náboženským projevem je pelagiánství, a nadpřirozené vykoupení.

Spolu s Warfieldem a těmi, kdo vážně varovali své bratry a sestry před těmito omyly stran Finneyho a jeho následovníků, i my se musíme vypořádat s divoce heterodoxním napětím v americkém pro-

testantismu. S kořeny ve Finneyho probuzenectví tomu dost možná dnešní evangelikální a liberální protestantismus není až tak vzdálen. Finneyho „nová opatření“ jako třeba dnešní hnutí církevního růstu učinila z lidské volby a emocí středobod církevní služby, zesměšnila teologii a nahradila kázání Krista kázáním o obrácení.

Právě na Finneyho naturalistickém moralismu si křesťanské politické strany a společenské kampaně vybudovaly svou víru v lidství a v jeho zdroje v sebe-sпасení. Ne náhodou nám bude znít poněkud deisticky Finneyho prohlášení: „Mimo běžné přírodní síly není v náboženství nic navíc. Náboženství spočívá právě ve správném užívání přírodních sil. Jde v něm jen o to a o nic víc. Když se lidstvo stane opravdu nábožné, není schopno vyvinout nějaké zvláštní úsilí, kterého by nebylo schopno už předtím. Používá sil, které už mělo k dispozici předtím, akorát že jiným způsobem, a používá je pro slávu Boží.“ Znovuzrození je podle Finneyho přirozeným jevem a stejně tak je to i s probuzením: „Probuzení není zázrak, ani na zázraku v žádném smyslu nezávisí. Je to čistě filozofický výsledek správného zacházení s danými prostředky – úplně stejně jako jakýkoliv jiný efekt vyvolaný užitím přírodních prostředků.“

Věřit, že znovuzrození a probuzení nutně závisejí na Boží činnosti, je zhoubné. „Žádná doktrína,“ říká Finney, „není pro blaho církve nebezpečnější a zároveň i absurdnější než tato“ (Revivals of Religion, *Náboženská probuzení* [Revell], s. 4–5).

Jestliže vedoucí z hnutí církevního růstu tvrdí, že teologie brání v růstu, a trvají na tom, že nezáleží, čemu vlastně konkrétní sbor věří, protože růst je přece záležitostí dodržování příslušných principů, právě v tom se projevuje jejich návaznost na Finneyho. Když vedoucí hnutí Vineyard pějí chválu na tuto podružnou křesťanskou iniciativu a na štekání, řvaní, pištění, smích a jiné další podivné úkazy s tím, že „to funguje“ a že člověk musí posuzovat pravdivost jevu podle toho, jaké nese ovoce, pak opět následují Finneyho a navíc ještě otce amerického pragmatismu Williama Jamese, který prohlásil, že pravdu je potřeba posuzovat na základě „její peněžité hodnoty z hlediska zkušenosti.“

Takže ve Finneyho teologii Bůh není svrchovaný, člověk není od přirozenosti hříšný, ve smíření a vykoupení nejde o skutečné zaplacení za hřích, ospravedlnění zástupným přisuzováním je urážkou pro rozum a morálku, znovuzrození je prostě jen účinek úspěšných technik a probuzení je přirozeným výsledkem chytrých kampaní. Ve svém čerstvém úvodu k dvoustletému výročnímu vydání Finneyho *Systematické teologie* se Harry Conn pochvalně zmiňuje o Finneyho pragmatismu: „Mnozí služebníci našeho Pána by měli poctivě pátrat po evangeliu, které ‚funguje‘, a já mám tu čest prohlásit, že ho mohou najít v tomto svazku.“

Jak pozorně zdokumentoval Whitney R. Cross, rozsáhlá oblast, ve které byla Finneyho probuzení nejčastější, se také stala kolébkou kultu perfekcionismu, který se v daném století šířil jako mor. Evange-

lium, které jednou „zafunguje“ horlivému perfekcionistovi, pouze vytváří zítřejší zklamané a vyhaslé supersvaté. Netřeba dále zdůrazňovat, že Finneyho poselství je radikálně odlišné od víry založené na evangeliu, stejně tak jako základní nasměrování různých hnutí, která dnes vidíme kolem sebe a která nesou jeho pečť. Je to např. probuzenectví (se svým moderním označením hnutí církevního růstu), letniční perfekcionismus a emocionálníismus, politický triumfalismus zakládající se na ideálu „křesťanské Ameriky“ anebo anti-intelektuální či anti-doktrinální tendence mnoha amerických evangelikálů a fundamentalistů.

Stoupenec probuzení nejenže opustil doktrínu ospravedlnění, a stal se tak odpadlíkem od evangelikálního křesťanství; on též zapudil doktrínu jako třeba prvotní hřích či zástupné vykoupení, které bez rozdílu přijímají jak římsí katolíci, tak evangelikálové. Z toho plyne, že Finney není jen arminián, ale také pelagián. On není jen nepřítelem evangelikálního protestantismu, ale také odpůrcem historického křesťanství v tom nejširším slova smyslu.

V jediné věci měl Finney naprostou pravdu: evangelium zastávané reformátory, na které měl otevřeně spadeno, a zároveň stále totéž evangelium, které zastávají celé zástupy evangelikálů, je vskutku „jiné evangelium“ než to, které hlásá Charles Finney. Nám teď náleží otázka: Na stranu kterého evangelia se přidáme my?

Přetištěno s povolením Moderní reformace, přeložila K. Gjergji-Holzerová.

ESCHATOLOGIE – CO PŘINESE BUDOUCNOST? (I. část)

Štěpán Rucki

Ve svém životě jsem přečetl mnoho knih a slyšel mnoho přednášek na téma eschatologie (věci budoucích). Autoři se zabývali především otázkami, kdo bude posledním diktátorem světa (Antikristem), ve kterém období žijeme (jeden přednášející tvrdil, že je to období páté pečeti podle Janova Zjevení), kdo je to Gog ze země Magog apod. Jak se měnila politická situace ve světě, měnil se také postupně scénář těchto odpovědí. Některé z těchto přednášek měly tak výrazný politický kontext, až jsem si kladl otázky, zda zájem mnohých posluchačů o politické dění zastíňuje Boží slovo a pravdy evangelia.

Jelikož názory na vývoj politických událostí se neustále mění, jsou někteří křesťané dezorientovaní a zmatení. Kládou si totiž otázku, která verze je správná? Kdo nám řekne, jak to skutečně bude?

Složitá eschatologie

V současné době je nejvíce rozšířeným názorem na věci budoucí pohled, který se cizím slovem označuje jako premiálníni dispencionalismus.

Podle tohoto názoru dojde nejdříve k události, která bývá označována jako skrytý (utajený) Kristův příchod (viz obr. 1). Při této události budou nejprve vzkříšeni všichni věřící (tzv. zemřelí v Kristu) – což je označováno jako tzv. první vzkříšení. Následně budou uchvázeni (vytrženi) všichni současně žijící li-

dé, kteří věří v Krista. Jejich těla budou proměněna a dojde k setkání s Kristem na oblacích. Po prvním vzkříšení a vytržení věřících bude následovat Kristův soud nad věřícími, při kterém bude hodnocena jejich služba. Někteří budou odměněni, jiní budou zahanbení. V nebi nastane svatba Beránkova, při které se církev Kristova spojí jako manželka s Pánem Ježíšem a bude s ním navěky.

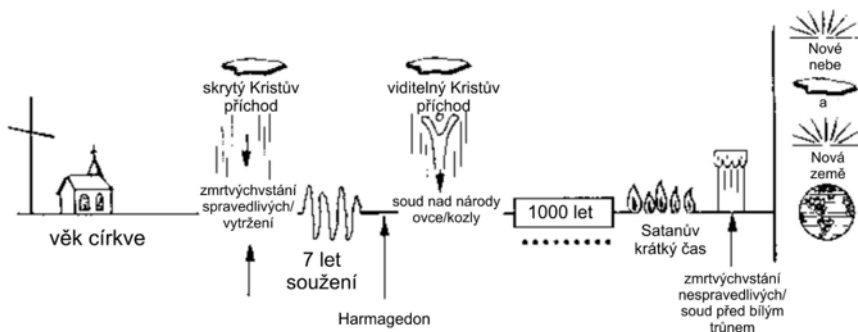
Po odchodu věřících z tohoto světa zahájí zde svou krutovládu Antikrist a nastane 7 let velikého soužení. Toto období satanovy krutovlády na Zemi bude ukončeno viditelným Kristovým příchodem. Při této události dojde k obrovské bitvě u Harmagedonu, kde bude satan a jeho stoupenci poraženi. Satan bude spoután na tisíc let a na Zemi bude nastoleno tisícileté království pokoje, během něhož budou kromě jiného realizována zaslíbení vůči izraelskému národu, jež doposud nebyla fyzicky naplněna. Nastolení tisíciletého království bude předcházet soud nad žijícími národy a vzkříšení mučedníků zabitých v době velikého soužení.

Po ukončení tisíciletého království dojde k propuštění satana na krátký čas. Satan zorganizuje poslední bitvu proti Kristu, ale bude krutě poražen. Bude následovat zmrtvýchvstání všech lidí a poslední soud. Současná Země a nebe pominou (Země bude souzena ohněm) a budou stvořeny nová země a nové nebe, které budou trvat věčně.

Tento popis je velmi stručný a podle různých interpretů Bible má mnoho variací. Souhrnně řečeno působí však velmi složitě. Můžeme v něm identifikovat 2 Kristovy příchody (skrytý a viditelný), 3 soudy (pro věřící, nad národy a poslední), 2–3 zmrtvýchvstání (první při vytržení, druhé o 1007 let později před posledním soudem, někdy se uvádí ještě zmrtvýchvstání mučedníků před nastolením tisíciletého království).

Otázkou je, zda je biblická eschatologie skutečně takto složitá? Máme v Písmu texty, které by nám přímo dovolovaly obhajovat takovou složitou strukturu? Najdeme zde přímé texty, ze kterých jednoznačně vyplývá, že budou dva příchody, 2–3 soudy oddělené časovým obdobím více než tisíce let?

Zkusme na chvíli zapomenout na složité schéma a přečtěme si pasáže týkající se druhého příchodu Krista a věci posledních bez těchto brýlí.

Obr. 1: Premileniální dispenzacionalismus

Zjednodušení složité eschatologie

Základní pravdy o věcech budoucích a druhém Kristově příchodu lze shrnout do několika jednoduchých základních pravd, které přímo vyplývají z novozákonních textů:

1. Existují pouze dva věky: věk tento a věk budoucí (přicházející).

Pán Ježíš mluví o těchto dvou věcích v souvislosti s hříchem proti Duchu svatému:

- ◆ *Kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno v tomto věku ani v budoucím.* (Mt 12,32; Mk 3,29)

Pán Ježíš také vyslovuje zaslíbení pro toho, kdo pro Krista opustil vše:

- ◆ *Není nikoho, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole pro mne a pro evangelium, aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný.* (Mk 10,29–30; Lk 18,29–30)

Apoštol Pavel píše, že Kristus byl po svém vzkříšení posazen po Boží pravici „vysoko nad všechny vlády, mocnosti, síly i panstva, nad všechna jména, která jsou

vzývána, jak v **tomto věku**, tak i v **budoucím**“ (Ef 1,21).

2. Věk tento a věk budoucí představují všechny čas včetně věčnosti.

Když srovnáme slova z Mt 12,32 (viz předchozí odstavec) se slovy Pána Ježíše zapsanými v Mk 3,29 („*Kdo by se však rouhal proti Duchu svatému, nemá odpuštění na věky, ale je vinen věčným hříchem.*“), vidíme, že věk budoucí představuje věčnost. Současně je zřejmé, že věk tento a věk budoucí (tj. věčnost) zahrnují veškerý čas včetně věčnosti, protože hřích rouhání se proti Duchu svatému nebude odpuštěn nikdy. Neexistuje tedy žádné meziobdobí.

Podobnou souvislost mezi věky ukazuje text z Mk 10,30 (a také Lk 18,30): „*Aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný.*“ I zde je zřejmé, že věk budoucí je totožný s věčností.

3. Existuje výrazný kvalitativní rozdíl mezi oběma věky.

Dále z biblických textů vyplývá, že existuje výrazný kvalitativní rozdíl mezi oběma věky, projevující se především v kvalitě lidské existence. Nejvýstižněji je zachycen ve slovech Pána Ježíše:

- ◆ *Lidé přítomného věku se žení a vdávají. Avšak ti, kteří byli hodni dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých, nežení se ani nev dávají. Vždyť už nemohou zemřít, neboť jsou rovni andělům a jsou syny Božími, poněvadž jsou účastní vzkříšení.* (Lk 20,34–36)

Srovnání kvalitativních rozdílů mezi oběma věky je přehledně shrnuto v následující tabulce:

Tento věk	Budoucí věk
Manželství	Žádné manželství
Smrt a umírání	Žádná smrt
Přirození lidé	Vzkříšení lidé
Spravedliví a zlí žijí společně	Jen ti, kteří byli hodni (synové Boží)
Plevel i pšenice dohromady (Mt 13,24–30)	Pouze pšenice (Mt 13,24–30)

Boží slovo nikde nenaznačuje, že by mělo existovat meziobdobí, kde se oba věky mezi sebou mísí.

4. Předělem mezi věkem tímto a budoucím je soud a vzkříšení.

a) Předělem je soud

Svědčí o tom slova z podobenství o pšenici a plevele, která Pán Ježíš vysvětluje takto:

- ◆ *Žeň je skonání věku a ženci jsou andělé. Tak jako se tedy sbírá plevel a pálí ohněm, tak bude i při skonání věku. Syn člověka pošle své anděly, ti vyberou z jeho království každé pohoršení a každého, kdo se dopouští nepravosti, a hodí je do ohnivě pece; tam bude pláč a skřípění zubů. Tehdy spravedliví zazáří jako slunce v království svého Otce. Kdo má uši, slyš! (Mt 13,39–43)*

Při žni, která bude na konci věku, dojde k soudu – tj. oddělení pšenice od plevele, plevel bude spálen, pšenice bude v království Otce.

b) Předělem je vzkříšení.

O vzkříšení jako předělu mluví už zmíněný text z ev. Lukáše: „*Avšak ti,*

kteří byli hodni dosáhnout budoucího věku a vzkříšení z mrtvých...“ (Lk 20,35).

Také apoštol Pavel v listu ke Korintským píše: „... potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otcí“ (1K 15,23–24).

Tutéž skutečnost popisuje ještě jinými slovy:

- ◆ ... naráz, v okamžiku, až se naposled ozve polnice. Až zazní, mrtví budou vzkříšeni k nepomíjitelnosti a my živi proměněni. Pomíjitelné tělo musí totiž obléci nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost. A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!“ (1K 15,52–54)

Z těchto slov je zřejmé, že Kristův příchod bude spojen se vzkříšením (a proměněním věřících, kteří budou naživu v době jeho příchodu), tato událost je spojována s koncem (skonáním věku – viz slova Pána Ježíše) a nastolením nepomíjitelnosti, s koncem vlády smrti a nastolením plného Božího království.

Všechny texty – jak z evangelíí, tak listů – do sebe zapadají a sdělují nám jednu prostou pravdu: Existují pouze dva věky s předělem v podobě soudu a vzkříšení, k němuž dojde při Kristově druhém příchodu.

5. Pouze jeden Kristův „druhý příchod“.

Příchod Pána Ježíše bude **osobní**. „A když odejdu a připravím vám místo,

zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli tam, kde jsem já“ (J 14,3). Nebude to příchod skrze „jeho vliv“ na církev či celý svět, ale příchod jeho vlastní osoby.

Pán Ježíš při svém druhém příchodu se vrátí **z nebe**, jak to popisují následující texty: „Tento Ježíš, který byl od vás vzat vzhůru do nebe, přijde stejným způsobem, jak jste ho viděli odcházet do nebe“ (Sk 1,11). „Naše občanství je ovšem v nebesích, odkud také očekáváme Spasitele – Pána Ježíše Krista“ (Fp 3,20).

Bible dále říká, že Kristův příchod bude **tělesný**, fyzický, jak to Pán Ježíš řekl velebně: „Uzříte Syna člověka... přicházet s oblaky nebeskými“ (Mt 26,64).

Kristův druhý příchod bude **viditelný** – uvidí to všichni lidé. Jan ve Zjevení píše:

- ◆ Hle, přichází v oblacích! Uzří ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou kvůli němu naříkat všechna pokolení země. (Zj 1,7)

Existuje učení o neviditelném příchodu, ale Písmo nás přesvědčuje o opaku – jeho příchod bude viditelný. Matouš zapsal slova Pána Ježíše o druhém příchodu, kde jej přirovnává k blesku, který „ozáří oblohu od východu až na západ... a tu budou lomit rukama všechny čeledi země a uzří Syna člověka přicházet na oblacích nebeských“ (Mt 24,27.30). Podobně to píše i evangelista Lukáš (Lk 17,24).

Jeho příchod bude **náhlý a nečekaný**. Již ono přirovnání k blesku obsahuje v sobě tuto charakteristiku. Jinde najdeme přirovnání Kristova druhého příchodu ke zloději v noci (Mt 24,43; 1Te 5,2;

2Pt 3,10 a Zj 16,15), což vyjadřuje onen moment překvapení, se kterým bude tato událost spojena. Proto jsme Písmem napomínáni, abychom byli stále připraveni „Proto i vy *buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenaděje*“ (Mt 24,44). Je nám také připomínáno, abychom se měli na pozoru, aby nás ten den nepřekvapil (Lk 21,34; 1Te 5,4).

Bude to nesmírně slavná událost. Při svém prvním příchodu Pán Ježíš přišel v poniženosti jako dítě. Jeho druhý příchod bude „*na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou... s mohutným zvukem polnice*“ (Mt 24,30–31), s doprovodem mocných andělů (2Te 1,7) a „*s desetitisíci svých svatých*“ (Ju 14). Přijde jako Pán Pánů a Král Králů: „*Na plášti a na boku má napsané jméno: Král králů a Pán pánů*“ (Zj 19,16).

6. Jedno všeobecné vzkříšení a jeden všeobecný soud.

Při Kristově příchodu, který bude předdělem mezi tímto věkem a věkem budoucím, dojde k tělesnému vzkříšení *všech* mrtvých.

Pán Ježíš řekl: „... *přichází totiž chvíle, kdy všichni, kteří jsou v hrobech, uslyší jeho hlas a vyjdou – ti, kdo konali dobro, budou vzkříšeni k životu, ale ti, kdo konali zlo, budou vzkříšeni k soudu*“ (J 5,28–29 B21). Učení Pána Ježíše, jak jej zapsal evangelista Jan, mluví jasně o jednom vzkříšení pro všechny, přičemž věřící vstanou k životu a nevěřící vstanou k odsouzení.

S těmito Ježíšovými slovy velmi dobře koresponduje záznam z Janova zjevení

o posledním soudu, kde budou otevřeny knihy – kniha života i kniha skutků. Podle zápisu v knize života bude rozhodnuto o spasení či zatracení člověka:

◆ *Potom jsem spatřil mrtvé, malé i velké, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. A byla otevřena ještě jiná kniha, to jest kniha života, a mrtví byli souzeni podle toho, co bylo zapsáno v těch knihách, totiž podle svých skutků. Tehdy moře vydalo mrtvé, kteří byli v něm, také Smrt a Peklo vydaly mrtvé, kteří byli v nich; a každý byl souzen podle svých skutků... Kdokoli nebyl nalezen zapsán v knize života, byl uvržen do ohnivého jezebra. (Zj 20,12.13.15 B21)*

Popis soudu z Matoušova evangelia poskytuje velmi podobný pohled na jeden všeobecný soud, ke kterému dojde při slavném a viditelném příchodu Krista. V tomto okamžiku budou shromážděni všichni vyvolení a proběhne soud nad všemi národy, při kterém dojde k oddělení ovcí od kozlů (věřících od nevěřících).

◆ *A uzmí Syna člověka přicházet na oblacích nebeských s velkou mocí a slávou. On vyšle své anděly s mohutným zvukem polnice a ti shromáždí jeho vyvolené do čtyř úhlů světa, od jedněch konců nebe ke druhým. (Mt 24,30–31)*

◆ *Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů... (Mt 25,31–32)*

7. Uchváčení do oblak („do vzduchu“) a proměnění věřících při druhém Kristově příchodu

Při této slavné události věřící, kteří již zemřeli, budou vzkříšeni a věřící, kteří budou v té době naživu, budou proměněni. Obě skupiny pak budou uchváčeny do vzduchu vstříc Pánu, jak to popisuje apoštol Pavel:

- ◆ *My, kdo zůstaneme živí až do Pánova příchodu, rozhodně nepředjeme ty, kdo zesnuli. Vždyť až zazní zvolání, hlas archanděla a Boží polnice, sestoupí sám Pán z nebe a mrtví v Kristu vstanou jako první. Potom my, kdo zůstaneme živí, budeme spolu s nimi v oblacích uchváčeni do vzduchu vstříc Pánu; a tak budeme navždycky s Pánem. (1Te 4,15–17)*
- ◆ *Ne všichni zemřeme, ale všichni budeme proměněni – náraz, v okamžiku, za zvuku poslední polnice. Neboť zatroubí a mrtví budou vzkříšeni jako nesmrtelní a my budeme proměněni. (1K 15,51–52)*

8. Zúčtování s nepřáteli

Pán Ježíš při svém příchodu zúčtuje se svými nepřáteli:

Satan, antikrist i falešný prorok budou uvrženi do ohnivého jezera, kde budou trýzněni dnem i nocí na věky věků:

- ◆ *A ďábel, který je sváděl, byl uvržen do jezera ohně a síry, kde je šelma a falešný prorok. A budou trýzněni dnem i nocí na věky věků. (Zj 20,10)*

Bude **definitivně** zničena smrt jako poslední nepřítel člověka. Již nebude mít nad člověkem moc. Proběhne plné na-

stolení království. Dokud totiž bude přítomna smrt, nemůže být plnost Božího království nastolena, jelikož ještě nebyl zničen poslední nepřítel. Svědčí o tom následující text:

- ◆ *Poslední nepřítel, který bude zničen, je smrt. (1K 15,26).*
- ◆ *A když toto pomíjivé oblékne nepomíjivost a toto smrtelné oblékne nesmrtelnost, tehdy se uskuteční to slovo, které bylo napsáno: Smrt byla pohlcena ve vítězství. Kde je, ó smrti, tvůj osten? Kde je, ó peklo, tvé vítězství? (1K 15,54–55)*
- ◆ *A Smrt i Peklo byly uvrženy do ohnivého jezera. To je ta druhá smrt. (Zj 20,14)*

9. Nastolení nového věku

Po Kristově druhém příchodu bude nastolen nový věk, ve kterém budou stvořeny nové nebe a nová země. Mluví o tom apoštol Petr ve svém listu, kde v několika verších shrnuje celou novozákonní eschatologii:

- ◆ *Kde je ten slib o jeho příchodu? ... **Ta nynější** nebesa a země jsou pak tím-též slovem zachována a střežena pro oheň, ke dni soudu a záhuby bezbožných lidí... **Pánův den** však přijde jako zloděj v noci. V ten den nebesa s hřmotem pominou, živly se rozplynou zářem a země i všechny výtvořiny na ní budou spáleny... Podle jeho zaslíbení však očekáváme **nová** nebesa a **novou** zemi, v nichž přebývá spravedlnost. (2Pt 3,4.7.10.13 NBK)*

I v tomto textu se znovu objevuje jednoduchá eschatologická struktura, jak jsme o ní mluvili v předchozích odstavcích:

nynější nebesa a země (*tento věk*) – Pánův den, tedy Kristův příchod a soud (*předěl mezi věky*) – nová nebesa a nová země, kde přebývá spravedlnost (*věk budoucí*).

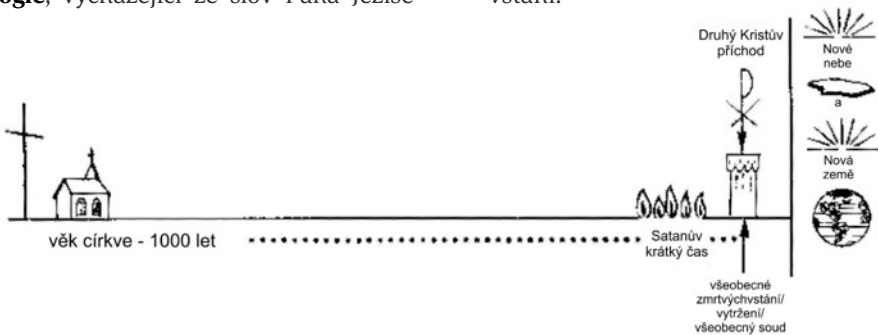
◆ *O novém nebi a nové zemi píše i Jan: Potom jsem uviděl nové nebe a novou zemi. Neboť první nebe a první země pominuly a moře již nebylo. (Zj 21,1)*

Vidíme tedy, že **novozákonní eschatologie**, vycházející ze slov Pána Ježíše

a apoštolů, vůbec **není složitá**. Složitou se stává, pokud do ní vkládáme věci, které tam prvotně nejsou.

Tato jednoduchá eschatologie obsahuje jen několik prvků (viz obr. 2):

- pouze dva věky – tento a budoucí,
- pouze jeden „druhý“ příchod (viditelný),
- pouze jeden všeobecný soud,
- pouze jedno všeobecné zmrtnýchvstání.

Obr. 2: Jednoduchá eschatologie (tzv. amileniazmus)

ŠEST ZPŮSOBŮ JAK TĚŽIT ZE ČTENÍ RODOKMENŮ

Matthew Holst

Většina křesťanů, když už ne navenek, tak alespoň uvnitř, zasténá, když při svém čtení Bible narazí na rodokmen. Je to škoda. Rodokmeny jsou nádherné a já je rád studuji (nejen čtu) i kážu. Jsou to stlačené dějiny Božího věrného a láskyplného jednání s jeho dětmi a Boží války proti satanu. Rodokmeny v Písmu jsou tak důležité, že by se dalo právem říct, že bez nich nemůžeme plně pochopit slávu celé linie

příběhu Bible. Zde je šest tipů pro čtení rodokmenů, které, myslím, pečlivému čtenáři prospějí:

1. Čtěte je

Nepomíjejte je bez povšimnutí. Může trvat několik dní, než se pečlivě propracujete jistým rodokmenem v Písmu, ale s dobrými odkazy, konkordancí nebo Bibli online se vám určité věci spojí a dojdete k novým, netušeným poznatkům. Napří-

klad rodokmen v Exodu 6,14–25 nám odhalí, že Kórach, který vedl vzpuru proti Mojžíšovi v Numeri 16, byl vlastně Mojžíšovým bratrancem. A co rodinná sounáležitost?

Podobně důležitá spojitost se nachází ve vztahu mezi Achítófelem (Davidův zrádce, který se pověsil stejně jako Jidáš, když ho jeho komplot dostihl, viz 2S 16,23–17,23) a Bat-šebou a Urijášem. Když čtete seznam Davidových hrdinů v 2. Samuelově 23,8–29, najdete na konci kapitoly krátký rodokmen. Dozvíme se tam, že Achítófel byl otcem Eliáma (2S 23,39). Předtím ve 2. Samuelově 11,3 čtete: „Není to Bat-šeba, dcera Eliáмова, manželka Chetejce Urijáše?“ Bat-šeba byla dcerou Eliáma, jednoho z Davidových hrdinů. Urijáš byl jedním z Davidových hrdinů. Achítófel byl dědou Bat-šeby. Jak jednoduše do sebe teď kousky zapadají, a my dokážeme vysvětlit pomstu, o kterou usiloval Achítófel tím, že se spikl s Abšalómem proti Davidovi za to, jak David zavraždil jeho zetě a zničil manželství jeho vnučky.

2. Čtěte pozorně každé slovo

Některé detaily můžeme při čtení přehlédnout, ale v Písmu nejsou žádná zbytečná slova. Ex 6,15: „Šimeónovci: Jemúel, Jamín, Ohad, Jakín, Sóchar a Šaul, syn Kenaanky.“ Vložení Šaulovy linie je v kontextu jedinečné a teologicky důležité. Ukazuje to na Šimeónovu nevěru smluvní normě (která byla později kodifikována v Mojžíšově zákoně – Ex 34,15–16 a Dt 7,3)? Nebo je to s bezejmennou Kenaankou stejně jako s postavami Tá-

mary a Rachaby v Kristově rodokmenu v Matoušovi? Vždyť pojmenovali své dítě Šaul, což je „vyprošený“ nebo „odpověď na modlitbu“.

3. Věnujte pozornost každému chybějícímu slovu

Většina (ne všechny) rodokmenů obsahuje některé detaily ohledně věku a času. Kainův (satanova linie) a Noemův (Kristova linie) rodokmen se od sebe velmi liší. Přečtěte si je oba v Genesis 4 a 5 a všimněte si rozdílů. Pak si položte otázku, proč byly tyto rozdíly zaznamenány.

4. Zamyslete se, jak nám připomínají život a smrt

Ukazují nám na kulturní pověření „budte plodní a množte se“ (Gn 1,28) uprostřed hříchem zničeného světa. Život udílí Bůh, dokonce tak, jak ho přikázal. Smrt je také takovou realitou – slova „a zemřel“, která se objevují v Noemově rodokmenu (Gn 5), nám připomínají, že tento věk není naší konečnou destinací.

5. Zauvažujte nad tím, jak nám představují dvě sítě

V zahradě Bůh postavil proti sobě sítě ženy (Krista), a sítě hada (satana). Když čtete rodokmeny, je to zcela zjevné. Exodus 6 nám to připomíná, když vidíme Kó-racha, Nádaba a Abíhúu, které Bůh všechny zahubil, ve stejné linii s Mojžíšem, Áronem a Pinchasem (těmi dobrými v Numeri 25 a na dalších místech). Rodokmeny docházejí svého vrcholu v Matoušovi a Lukášovi, kde nacházíme pravé sítě – Ježíše Krista. Studium jeho linie nám odhalí pozoruhodné uplatňování Boží věrnosti.

6. Zauvažujte nad tím, jak nám představují věrného Boha, který plní sliby a dodržuje smlouvu

Předkládají nám linii hříšníků spasených milostí – až k velikým rodokmenům Krista v Matoušovi 1 a Lukášovi 3. Jak v rodokmenech spatřujeme zkažené, hříšné, podlé, smilníci muže i ženy, připomíná nám to, že nás nezachraňuje smluvní postavení, ale víra v Krista. Tímto způsobem se učíme vážit si Boží věrnosti vůči nám a našim dětem po nás.

Navíc pozorujeme tuto věrnost, když Bůh odsuzuje hříšnost ve smluvní linii. Kórach, jenž byl pohlcen zemětřesením soudu, zplodil tři syny, z nichž vzešli synové Kórachovi. Tito muži (tj. synové Kórachovi) byli zodpovědní nejen za péči

o svatostánek, ale také za sepsání mnoha nádherných a inspirovaných žalmů. Rodokmeny mohou sloužit jako cenné zdroje ujištění pochybujícím křesťanovi – pomáhají budovat naši víru ve štědrého a cele dostačujícího Krista.

Z rodokmenů dostaneme tolik, kolik času jsme ochotni do nich vložit. Pokud jsme připraveni trávit nad nimi čas, odvést práci a nechat se vést Duchem, uvidíme stručné dějiny Boží laskavosti k člověku. Proto musíme číst rodokmeny Písma a studovat je. Stejně jako každá další část Písma jsou dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu (2Tm 3,16).

Přeložila Julie Petrecká.

JAK JSME HOSPODAŘILI

Děkujeme všem, kteří v loňském roce přispěli na náš provoz. I přes významnou zahraniční pomoc, která pokryla tisk a distribuci v ČR, jsme se dostali do mírného deficitu. Bylo to mimo jiné kvůli

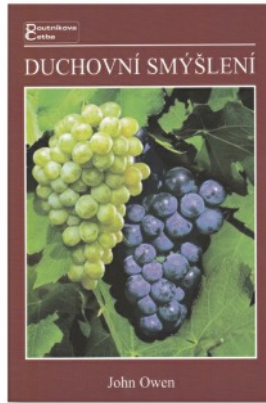
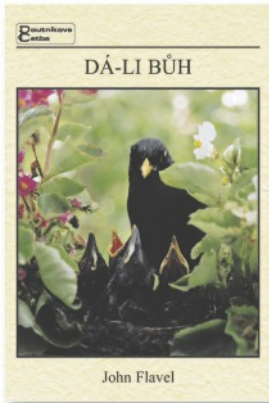
vyšším nákladům na konferenci a také kvůli tiskovinám, které čas od času rozesíláme.

S vděčností za redakční radu časopisu

Jaroslav Kernal

Příjmy 2017		Výdaje 2017	
Domáci (ČR)	596.181,- Kč	Tisk časopisu	118.316,- Kč
Slovensko	71.268,- Kč	Distribuce ČR	109.932,- Kč
		Distribuce SR	40.099,- Kč
Zahraniční (mimo SR)	211.274,- Kč	Redakční práce a účetnictví	421.600,- Kč
		Překlady a korektury	61.965,- Kč
		Další výdaje (konference, kancelář, poplatky...)	65.829,- Kč
		Další tiskoviny	79.796,- Kč
Celkem	878.723,- Kč		897.537,- Kč

Poutníková četba

Dá-li Bůh | John Flavel

Ježíš Kristus je nejen hlavou církve, ale také vládcem celého světa. Ovládá události ve světě pro dobro svého lidu. Autor této knihy se obrací právě k věřícím lidem, aby jim ukázal na to, jak o ně Bůh zvláštním způsobem pečuje.

Formát A5, měkká vazba, 70 stran, cena 85 Kč

Duchovní smýšlení | John Owen

Ve světě kolem nás je mnoho věcí, které bojují o místo v naší mysli, avšak všechny tyto věci vedou pouze ke smrti. Život a pokoj doprovázejí takového člověka, jehož mysl se soustředí na Boží věci.

Formát A5, měkká vazba, 78 stran, cena 95,- Kč

Co se děje, když se modlím? | Thomas Goodwin & Benjamin Palmer

Co vlastně děláme, když se modlíme? Ke komu se máme modlit? Jaký je duchovní užitek z modlitby? A co modlitby, které nikdy nebyly vyslyšeny? Proč se modlit, když náš svět funguje podle přírodních zákonů? Na tyto a další podobné otázky týkající se modlitby velmi užitečně odpovídají dvě z velkých postav křesťanské historie – puritán Thomas Goodwin a americký kazatel předminulého století Benjamin Palmer.

Formát A5, měkká vazba, 120 stran, cena 120,- Kč

*www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,
tel.: +420 472 741 623, Poutníková četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39*

NEPRODEJNÉ!

ISSN 1804-2880 (Print), ISSN 2336-8330 (Online)